БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 53 (4945) | 1946 он, мартын 10, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КОЛХОЗУУДЫЕ ЭЛЕКТРИФИКАЦИЛГЫЕ ЭРХИМЭЭР ЯБУУЛХА

Аймагай центр, МТС ба колхозуудые электрификацилжа, хүдөө ажалда ба колхозникуудай ажаһуудалда электричествые үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал ханай колхозуудта ажалай бүтээсые бүри дээшэлүүлхэ ба хүдэлмэриин болонходохо хүсые сүлөөлжэ, колхозуудые улам бэхижүүлхэ, колхозникуудые бүри шэнэ шадалтай ба культурна байдалтай болгохо шухала хэрэг болоно.

Арадай ажахые электрификацилха ябадалда манай парти ба правительство ехээр анхаралаа табидаг байна.

1920 ондо, үшөө граждански дайнай үргэлжэлжэ байхада, Владимир Ильич Ленинэй үүсхэлээр Россие электрификацилха гүрэнэй түсэб (ГОЭЛРО) зохёогдоһон байгаа. Энэ түсэб соо арадай ажахые техническэ талаар шэнэдхэн байгуулха ба электрификациин үндэһэ һуури дээрэ социалистическэ фундамент бодхоохо зорилго табигдаһан байгаа. Россие электрификацилха гүрэнэй түсэб тон ехэ удха анартай гэжэ В. И. Ленинэй тоолодог байһаниинь энэ түсэбые партиин хоёрдохи программа гэжэ нэрлэһэн дээрэһээ элеэр харагдана. Россие электрификацилха гүрэнэй түсэб бэелүүлхэ хүдэлмэри агуу ажаахые һэргээн бодхоолгын ба шэнэдхэн байгуулгын жэлнүүдтэ амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ шадагдаһан ба мүнөө үе бүри ехэ далайсатайгаар ябуулагдажа байна.

В. И. Ленин ба И. В. Сталин хадаа, хүдөө ажалые электрификацилха хэрэгые али болохоор хүгжүүлхэ шухала тухайда тусгаар анхаралаа табидаг байгаа. Иимэһээ үргэлжэ жэлдэ колхоз, МТС ба совхозуудые электрификацилха ябадалые хүгжүүлхэ тухай СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет 1945 оной февраль һарада соо тусхай шиидхэбэри гаргаһан байна.

Энэ шиидхэбэриин үндэһөөр үнгэрэгшэ жэлдэ манай орон дотор 587 жэжэг гидроэлектростанци, 903 жэжэ теплоэлектростанци баригдажа ашаглалгада ороо. Мүн хэдэн олон колхоз ба МТС-үүд районой, заводой ба коммунальна электростанцинуудтай холбогдоһон байна юм. Эдэ бүгэдын эсэстэ 3.113 колхоз ба МТС электричествотэй болоһон байна.

Манай Бурят-Монгол республика дотор колхоз, МТС ба аймагай центрнүүдые электричествотэй болгохо хүдэлмэри мүн лэ ябуулагдажа байна. Мүнөө 50 колхоз электрификацилагдаһан байна юм. Тэдэнэй 20-иинь хамтадаа 215 киловатт хүсэтэй өөһэдын электростанци барьһан ба 5-иинь ажаүйлэдбэрин газарнуудтай электростанцатай холбожо, тэдэнһээ электричествын хүсэ абадаг юм. Өөһэдын электростанцитай колхозууд гэхэдэ: Сэлэнгын аймагай Ленинэй ба Тельманэй нэрэмжэтэ, Бичурын аймагай „КИМ" гэжэ, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Хориин аймагай Ждановай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд болоно. Эдэ колхозуудта Ильичэй лампа несогдожо колхозникуудайнь ажаһуудал еһотой һайжаран боложо гадна, зарим колхозуудтань электрын хүсые хүдөө ажахын хүдэлмэридэ хэрэглэдэг болоһон байха юм.

Гадна, 10 гидроэлектростанциин баригдажа эхилэгдэһэн байна. Тэдэнэй хоёрынь энэ һарада ашаглалгада үгтэхэ ёһотой. Энэл нэгэниинь Кабанско гидроэлектростанци болохо ба Иволгын аймагай „Авангард" гэжэ колхозые хангаха ёһотой. Хоёрдохинь Байкало-Кударайн гидроэлектростанци болоно. Тэрэ хадаа аймагай центр ба мүн аймагай „Путь Сталина" гэжэ колхозые хангаха байна.

Мүн Иволгын ба Хоринн аймагуудай колхозуудые хангаха хоёр теплоэлектростанци, Кабанскын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозые хангаха гидроэлектростанци — хамта гурбан станци мүн нэгэдэхи квартал соо ашаглалгада үгтэхэ ёһотой.

1946 ондо манай республика соо 15 электростанци шэнээр барилдаха ба тэдэнэй 13-иинь энэ жэл соо ашаглалгада үгтэхэ, мүн 17 теплоэлектростанци шалан баригдаха ба тэдэ эл 15-иинь энэ жэл соо ашаглалгада үгтэхөөр БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй баталһан түсэбэй ёһоор хараалагдаһан байна. Эдэ станцинууд хадаа 1462 киловатт электрын хүсэ гаргажа, 50 колхоз, 19 МТС ба 6 аймагай центрые хангаха байна.

Хүдөө ажалые электрификацилха ябадалда манай республикын ажаүйлэдбэринүүдэй 12 предприятинууд хабаадалсаха байна. Тэдэнэй дунда гүрэнэй завод, паровозо-бүтээлгын завод, Зүүн Сибириин түмэрзамай 5 дахи таһаг Галута Нуурай шулуун нүүрһэнэй шахтын управлени, Зэдын вольфрамай комбинат ба бусад орон. Эдэнэр хадаа электростанциин хэрэгсэлэй түхеэрэлгэнүүдые 896.000 түхэригтэ бэлдэхэ ёһотой.

Аймагай центр МТС ба колхозуудые электрификацилха түсэбые саг болзор соонь бэелүүлхын түлөө колхоз ба МТС-эй, мүн эдэндэ хабаадаха предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд партийна ба советскэ организацинууд халуун анхаралаа табиха ёһотой. Парти ба правительствын табижа байһан нэгэн шухала зорилго болохо колхоз ба МТС-үүдые электричествотэй болгожо, хүдөө ажалда электрын хүсые хэрэглэхэ ябадалые СССР-эй Газаргаряалангай Арадай Комиссариадай Главсельэлектрын Бурят-Монголдохи конторо голлойлхо удхатай.

Электростанци баржа, колхозоо электричествотэй болгохо ябадалда үнэхөөрөө халуун оролдолго гаргажа байһан колхозууд олон. Жэшээлхэдэ Кабанскын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Горбунов), Байкало Кударын аймагай „Путь Сталина" колхоз, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамбаев), тус аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Эрдынеев), Зэдын аймагай „Красный партизан" колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Белых) ба бусад болоно. Эдэ колхозууд хадаа электростанци бариха материалаа, мүн бусад бэлдэжэ ба түсэбэй ёһоор хүдэлмэришэдые томилоод, барилгын хүдэлмэрине эршэмтэйгээр ябуулхаһаа гадна, главсельэлектрын Бурят-Монголой контороһоо ошоһон инженер ба техникүүдтэ зохистой һайн условия байгуулһан байха юм.

Гэхэтэй хамта колхозуудаа электричествотэй болгохо тон шухала хэрэгтэ хайша хэрэг, хойрогоор хандажа байһан колхозой хүтэлбэрилэгшэд олон. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Гильбэриин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамбаев), тус аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кокорин) Хэжэнгын аймагай „Комсомол" колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Эрдынеев) ба бусад болоно. Эдэ колхозууд хадаа электростанциин барилгада нэгэшье хүдэлмэришэдые томилоогүй, мүн ямаршье материал бэлэдхээгүй, тон һанаа амархан нуужа байха юм. Гадна, Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Ринчино) ямаршье материал бэлэдхэлгүй. Харин тон һаяхан, зүбхэн 14 хүдэлмэришэдые станци барилгын хүдэлмэридэ томилоһон байха юм.

Гадна, МТС ба колхозуудые электрификацилха хэрэгтэ хабаадуулха дадаһан предприятинуудай электростанцинуудай шухала түхеэрэлгэнүүдые саг болзор соонь бэлэдхэн гаргалгаһан. республикын хүдөө ажалые электрификацилха зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал дулдыдаха байна. Жэшээлхэдэ гүрэнэй заводой нүхэр Дудинай хүтэлбэрилжэ байһан цехын турбина бүтээхэ захилгаа болзор соонь дүүргэжэ шадаагүй дээрэһээ зарим станцинууд ашаглалгада ороходоо, һаатажа байха юм.

Ушар иимэһээ республикынгаа аймагай центрнүүд, колхозууд ба МТС-үүдые электричествотэй болгохо тон шухала хэрэгтэ байһан байһан дутуу дундануудые эндэ гэһээр усадхажа, энэ хэрэггэ эршэмтэйгээр орохо гээшэ партийна ба советскэ организацинуудай болон илангаяа эндэндэ хабатай колхоз, МТС, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн шухала зорилго болоно.

Шэнэ цементнэ заводууд ашаглалгада орохонь

Цементнэ ажаүйлэдбэри энэ жэлдэ хэдэн шэнэ ба һэргээн бодхоогдоһон предприятинуудые абаха байна. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта шэнэ баригдаһан «Пролетарий», «Победа Октября» ба «Первомайский» гэһэн Новосибирскэ цементнэ заводууд ашаглалгада орохо байна. Брянска цементнэ заводой ба Ленинградска Воровскиин нэрэмжэтэ заводой нэгэдэхи ээлжээе һэргээн бодхоолго дүүрэхэ байна.

Краматорско заводой ба орон соогоо цементнэ заводуудай нэгэн болохо Авровско цементнэ заводой хоердохи ээлжээе һэргээн бодхоолго дүрбэдэхи квартал соо дүүрэхэ байна.

Мүнөө Воронежскэ областьдо шэнэ предприятиин барилга ябажа байна. Тэрэнэй нэгэдэхи ээлжээ хоёрдохи кварталда ашаглалгада орохо юм. Жэлэй һүүл болтор хоёрдохи ээлжээнэй барилга дүүрэхэ байна.

Энэ жэлдэ Москва шадарай «Гигант», Подольско, Воскресенскэ, «Спартак» ба бусад заводууд һэргээн бодхоогдохо байна.

һэргээн бодхоогдоһон заводуудай олонхинь энэ жэлдэ продукци үгэжэ эхилхэ юм.

(ТАСС).

Иранай Премьер-Министр господин Кавам-эс-Салтане гэгшын Москвада байһан тухай советско-иранска КОММЮНИКЕ

Энэ оной февралиин 19-һөө мартын 6 болтор Москвада байха зуураа Иранай Премьер-Министр г-н Кавам-эс-Салтане гэгшэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталинтай ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовтой хэдэн хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

Эб найрамдалай оршон байдалда үнгэрһэн эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ болоһон хэлсээнүүдтэ өөһэд өөһэдын һонирхуудха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Иранда советскэ шэнэ элшэн сайдые томилохсоор, хоёр оронуудай хоорондохи хани барисаатай харилсаае үшөө ехээр бэхижүүлхын таарамжатай условии байгуулгада хоёр правительствонууд хамаг бүхы хүсэеэ гаргаха байна.

Иранай Премьер-Министр г-н Кавам-эс-Салтане гэгшэ Москваһаа мордобо

Мартын 7-до Иранай Премьер-Министр г-н Кавам-эс-Салтане гэгшэ Москваһаа мордобо.

Г-н Кавам-эс-Салтане гэгшэтэй хамта г. г. Д. Амери, Г. Саян, Р. З. Шафаг, Х. Дорри, Х. Пириалар, С. Асади, А. Г. Никтур ба бусад мордобо.

Мордогшодые центральна аэродром дээрэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй Түрүүлэгшын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо В. Г. Деканозов, СССР-эй Ирандахи элшэн сайд И. В. Садчиков, гадаадын худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай орлогшо В. П. Мичунов, Московско Советэй түрүүлэгшын орлогшо И. А. Парфенов, Москва городой комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй НКИД-эй протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй НКИД-эй Средне-Восточно таһагые даагшын Г. И. Сычев гэгшэд үдэшэбэ.

Мордогшодые Москвадахи Иранска посольствын члеьүүд советник г-н А. Этесами гүрүүтэй, СССР-тэ һуугаа Иранай элшэн сайдай хатан г-жа Р. Ахи, Великобританиин хэрэгүүдэй саг зуурын этигэмжэтэ г-н Ф. Роберте, США-гэй хэрэгүүдтэй саг зуурын этигэмжэтэ г-н Д. Кеннан, Французска республикын хэрэгүүдэй саг зуурын этигэмжэтэ г-н П. Шарпантье гэгшэд тэрэшэлэн үдэшэлсэбэд.

Үдэшэлгэ дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаһан ба Иранай болон СССР-эй гүрэнэй гимнүүд татагдаһан байна.

Аэродром болбол иранска ба советскэ гүтүүдаар шэмэглэһэн байгаа.

Г-н Кавам-эс-Салтане гэгшын мэдүүлгэ

Москваһаа мордохоһоо урда, аэродром дээрэ микрофоной үмэнэ Иранска правительствын Премьер-Министр г-н Кавам-эс-Салтане гэгшэ иигэжэ мэдүүлбэ:

«Намайе ба бүхы манай делегацине иимэтэ һайнаар айлшалуулһандань Советскэ Союзай столицаһаа мордоходоо господин Молотовто үшөө дахин баясхалан хүргэнэб.

Бүхы таагүй юумэнүүд зүбшэгдэн заһагдажа, манай хани барисаа үшөө ехэ бэхижэжэ, манай хүсэһэнэй ёһоор үнэн сэдьхэлтэ харилсаан һаяын сагта тогтохо гэжэ гүйсэд найдабаритайгаар Мосваһаа мордоноб».

СССР-эй СОВНАРКОМДО

Наукын ажал-ябуулагшэд ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй материальна условинуудые һайжаруулга

Наукын ажал-ябуулагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй материально-ажаһуудалай условинуудые үндэһөөрэнь һайжаруулха тухай хэмжээ-ябуулгануудай түсэб СССР-эй Совнарком үшөө дайнай урда тээ бэлэдхэһэн байгаа. Тэд, энэ хараала өбтаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгые дайн сэрэг һаатуулба.

Мүнөө манай оронОй амгалан хүгжэлтын замда дахин ороод байхада, СССР-эй Совнарком хадаа дурсагдаһан түсэбтөө ерэхэ аргатай болобо.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет 1946 оной мартын 6-ай үдэр наукын ажалябуулагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй салин дээшэлүүлхэ, тэдэнэй материально-ажаһуудалай условинуудые һайжаруулха тухай шиидхэбэри абаба.

1946 оной мартын 1-һээ доро дурсагдаһан наукын ажал-ябуулагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй салин нилээд ехээр дээшэлүүлхэ гэжэ ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет тогтообо:

а) СССР-эй наукануудай Академиин, союзна республиканууДай наукануудай Академиин, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө-ажахын наукануудай Академиин, архитектурын Академиин, медицинскэ наукануудай Академиин ба педагогическа наукануудай Академиин хүтэлбэрилэхы составта (президент, вице-президентнүүд, президиумэй членүүд, академигүүдсекретарьнууд);

б) СССР-эй наукануудай Академиин филиалнуудай хүтэлбэрилэгшэд, наукануудай Академиин научно-шэнжэлэлтын институдуудай директорнүүд ба научна хүдэлмэриин талаар директорнүүдые орлогшод, наркомадууд ба зургаануудай гол шухала научно-шэнжэлэлтын институдуудай, эрдэмэй зэргэтэй хүтэлбэрилэгшэдтэ;

в) Академи Наукын институдууд ба научна зургаануудай лабораторинууд, таһагууд, секторнүүд ба отделенинүүдэй эрдэмэй зэргэтэй хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша ба младша научна сотрудникүүдтэ, наркомадууд ба зургаануудай гол шухала научно-шэнжэлэлгын институдуудай эрдэмэй зэргэтэй научна хүдэлмэрилэгшэдтэ;

г) Наркомадууд ба зургаануудай научно-шэнжэлэлгын институдуудай эрдэмэй зэргэтэй гү, али эрдэмтын нэрэзэргэтэй директорнүүд ба научна хүдэлмэриин талаар директорнүүдэй орлогшодто:

д) Наркомадууд ба зургаануудай научно-шэнжэлэлгын институдуудай эрдэмэй зэргэтэй научна хүдэлмэрилэгшэдтэ;

е) ВУЗ-ай категоринуудһаа боложо, дээдэ һургуулинуудай, наукын докторой эрдэмэй зэргэтэй гү, али профессор гэһэн эрдэмтын нэрэзэргэ ба наукын кандидадай эрдэмэй зэргэтэй гү, али доцентын нэрэзэргэтэй директорнүүд, һуралсалай ба научна хүдэлмэриин талаар директорнүүдэй орлогшодто;

ж) Дээдэ һургуулинуудай профессорнүүдтэ, зүгөөр тэдэндэ эрдэмэй зэргэтэй ба научно-педагогическа ажал-ябуулгын стаж хараада абалсаха;

з) Дээдэ һургуулинуудай, эрдэмэй зэргэтэй доцентнүүд, мүн тэрэшэлэн ахалагша һургагшанарта;

и) Дээдэ һургуулинуудай, эрдэмэй зэргэтэй гү, али нэрэзэргэгүй ахалагша һургагшанар, ассистентнүүд ба һургагшанарта, научно-шэнжэлэлгын эмхи-зургаануудай младша научна сотрудникүүдтэ.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет хадаа научна ажал-ябуулагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэдые эдеэ хоолоор ба ажаүйлэдбэриин эд бараагаар хангаха ябадалые һайжаруулха гэжэ мүн лэ тогтообо.

Эхэ-Геройн духаряа

Үнэтэ төөлэй голтуулһан
Үндэр столой хажууда,
Буурал һайхан толгойтой
Бурят эхэ ерэнэ ха.

Хэн арбан үхибүүнэй
Улаан хасар таалаа бэ?
Хэн арбан үхибүүнэй
Золто замые заагаа бэ?

Хэн арбаад үхибүүдтэ
Үльгэр домог дуулгаа бэ?
Сагаан алтан хүхөөрөө
Садхаалажа һуугаа бэ?

Тэгшэ үндэр бэетэй
Тэрэ эхэнэр мүнөөдэр,
Халима баярай духаряае
Хэмэлһаа түрүүн үргэбэл;

— Наида адли хүдөөгэй
Наһатай эхэнэрэй ниигэжэ,
Алдар солотой болоһондо
Арад зониин баясана.

Аниды бүтэн тэнжээһэн
Арбан шиираг үринэрэйм,
Эгээ табаниинь эхэнэрнүүд,—
Эдэнэрэй тухай хэлэһүү би.

Энэ ойрохон һуугааша
Эрхим солото басаганим,
Халуун торгон таряан соо
Комбайн машина ябуулдаг.

Хүсэтэ комбайн машиныи
Хүхюу шанхинаа дуулахадаа,
Хүсэһэн эдеэтэ колосууд
Хүзүүгээ дохижо хүлеэдэг.

Үргэн дайдаяа бүрхөөгшэ
Үндэр залаа шэнниисээ,
Хадажа ябаһан бие гэлээ
Хараха бүрдөө баясагшаб.

Сэрэгэй заводто хүдэлдэг
Сэсэгма басагыем харагты.
Манай бултанай лэдхээр
Магтаалта басаганай нэгэн юм.

Зориг хүсөөр эгэшэнарһаа
Зон басагаднин дутахагүй,
Зол жаргалаа хамгаалхаяа
Зоригтой дайнда мордоһон юм.

Шархатаад унаһан боецүүдээ
Шадамар бэрхээр абархадаа,
Өөрынгөө аминие гамнаагүй,
Үхэл аюулһаа далдираагүй.

Хасарайнь ойгуур шэхэрһэн
Халуун һомонуудһаа Зоянии,
Хоёр удаа шархатаяхай,
Колхоздоо бусаад һуунал даа.

Үхэр малаа нютагтаа
Үдэр бүхэндэ адуулдаг,
Дууша илдам аятай
Дулма басагыем харагты.

Хагдатай зүлгэтэй газарта
Ханагтай адууһан малнуудаа
Бүтүү бөөритэй тарганууд
Бүхэли жэлдээ ябуулдаг юм.

Эхэдээ эрхэ басаганим—
Эгээ бишихан наисуудайн
Эхин һургуулида оронхой,
Уншадаг бэшэдэг болонхой.

Урилдаа харайгаан бүхэндэ
Урилдажа ерэдэг басаган юм.
Шадамар дуушадай һорёондо
Шагнал абадаг басаган юм.

Наука эрдэмээ дүүргэхэээ
Нарита Москва ошоно аабзаш.
Эгэшэ аханарһаа дутахагүй,
Эрэлхэг патриот болоно аабзаш.

Эрхим манай басагадта
Эрхэ жаргал олгоһон
Агуу нарата оронойнай
Амгалан һуудал мүнхэжэг!

Эхэнэр зонуудай бултанай
Эрхим эсэгэ Сталинайгаа,
Арюун нэрые дууданаб,
Алтан духарыа үргэнэб.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ЭРХИМ АЙМПОТРЕБСОЮЗУУД

1946 оной март һарын 1-эй мэдээгээр Кяхтын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Степанов) эд бараанай эрьесээр ба олониитын хоолоолгые эмхидхэлээр түрүүшын квартальнай түсэбөө 95,3 процент дүүргэжэ, республика соогоо түрүү һуури эзэлбэ.

Тэрэшэлэн Кабанскын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев) ба Хэжэнгын аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр Абханов) түрүүшынгээ кварталай түсэбые 66,5 процент дүүргэһэн байна.

Кабанскын финансова таһаг түрүүлнэ

Мүнгэ татабарине болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн Сэлэнгын аймагай финансова хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгые Кабанскын финансова таһагай хүдэлмэрилэгшэд (даагшань нүхэр Помолов) хүлеэтэйгөөр хүлеэн абаад, энэ жэлэй түрүүшын кварталай мүнгэ татабаряар түсэбөө хүсэд дүүргэжэ, республика соогоо түрүү һуури эзэлбэ.

Тэрэшэн Курумканай финансова таһаг (даагшань нүхэр Шаманов) түрүүшын кварталай даалгабарине һүүлэй мэдээнэй ёһоор 93 процент дүүргэбэ

И. ОЧИРОВ.

Мүрысөөнэй дүн

Улан-Удын мяханай комбинадай хүдэлмэришэд февраль һарын турша дотор социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, тэрэнэйгээ ашаар үндэр амжалтануудые түйлаба.

Мартын 1-нэй мэдээгээр тус комбинат һарынгаа даалгабарине 110,5 процент дүүргэжэ, гүрэндөө нилээд ехэ нэмэлтэ продукци үгэбэ.

Колбаса хэдэг цех һарынгаа даалгабария 140 процент дүүргэжэ комбинат соогоо түрүү һуури эзэлбэ.

Тус цехын начальник нүхэр Юрашик цех дотороо бригада хоорондын мүрысөө эрхимээр табижа шадаһан байна. Мүрысөөнэй дүнгөөр нүхэр Ефимовагай бригада һарынгаа даалгабари 144 процент дүүргэжэ, бригада хоорондын мүрысөөндэ илгарба. Палехеевагай бригада бүри ехэ амжалтатайгаар хүдэлэн, даалгабарияа 176 процент дүүргэһэн дээрэһээ түрүү һуури эзэлһэн байна.

Тэрэшэлэн нүхэд Пелемаевай, Астахачовагай бригаданууд һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабарияа 130—140 процент хүртэр дүүргэһэн байха юм.

Стахановецууд нүхэд Брянская, Шебелева гэгшэд даалгабарияа үдэр бүхэндэ 130—150 процент дүүргэнэд.

Тарилгын зэр зэмсэгүүд бэлэдхэгдээ

«Гурбадахи Пятилетка» колхозой членүүд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ зэр зэмсэгүүдые II одын аймаг соо түрүүлэн бэлэн болгожо дүүргэбэ. 23 плуг ба бусад хүдөө ажалай машинанууд һайн шанартайгаар засабарилагдаа. Түмэршэ дархан Ф. Брянский гэгшэ машина зэмсэгүүдые саг соонь, эрхимээр бэлэдхэхын түлөө нилээдгүй оролдоһон байна.

Тэрэшэлэн хомут топег болон бусад хэрэгсэлнүүд хүсэд бэлэн болонхой. Олор долнь бригада бэлэхэ эд бүхы хүдэлмэринүүдые урда жэлнүүдэ хиһээ үлэмжэ һайнаар ябуулжа байха юм.

Поли дээгүүр саһа тогтоохо түсэбөө саг соонь дүүргэһэн байна. Мүнөө саг шэбхэ шэрэхэ болон нютагай бусад үтэгжүү гэнүүдые суглуулха хүдэлмэрилнүүд бүхы хэмжээгээр шалгадхагдажа байха юм.

Таряаналай бригада, звено болон огородингуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Тэдэнэр энэ жэлдэ үндэр ургаса хүрэжэ, Эхэ орондоо таряа талха болон огородой эдеэ элбэгээр үгэхэ хүсэтэй. Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ зарим зүйлнүүдые бэлэн болоһоороо хилээрлаагүй, энэ колхозойхид бэлэдхэлэй ябасые саг үргэлжэ шалгадаг байха юм.

Багашуулай театрнуудай фестиваль

Һаяын Бүхэсоюзна харалга дээрэ шалгаран гараһан багашуулай театрнуудай Бүхэсоюзна фестиваль зунай түрүүшын хахадта Москвада эмхидхэгдэнэ. Ленинградска, Узбекскэ, Грузинскэ залуу харагшадай театрнуудай, центральна багашуулай театрын, Сталинска шагналай лауреат С. Образцовой хүтэлбэрилдэг кукольна театрын зүжэгүүдые москвичууд хараха байна.

Партиин ажабайдал

Партиин айкомуудай пленумуудьээ

СОСНОВО-ОЗЕРСК (Телефоноор абтаба). ВКП(б)-гэй айкомой V пленум болоно, тус пленум дээрэ «ВКП(б)-гэй обкомой XXII пленумэй дүн» тухай асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Писарев гэгшэ элидхэл хэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой XXII пленумэй тогтоол тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

—Манай аймагай колхозууд хабарай тарилгада бэлэдхэл хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, хүрэнгэ сэбэрлэлгэ ба хаалга, агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд болон мори унаа, хомут тоноггуудые хүсэд бэлэн болгоогүй,—гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүн тэрэшэлэн аймагай партийна ба советскэ организацинууд иимэ баримтануудые таамгайтаар тэсэнэ —гэжэ тэмдэглэбэ. Ушар иимэһээ манай аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэр, мүн партийна, советскэ болон газарэ ряалачагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тэрэшэлэн агрономуудай мүнөөдэрэй шухала зорилго хадаа хабарай тарилгата бэлэдхэлэй бүхы хүтэлмэринүүдые колхоз, МТС бүхэнөөр дары сагаан шиидхүүлжэ. ВКП(б)-гэй обкомой XXII пленумэй тогтоолые болотоор бэелүүлгэтэ байна. МТС болон колхозуудые тарилгата саг болзор соонь эрхим шанартайгаар бэлэдхэхын тулада колхозниг уудта болон МТС-эй хүтэлмэрилэгшэдтэ Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаанда нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр ойлгуулха зэргэтэй гэжэ элидхэлшэ хэлэһэн байгаа.

Колхозно таряашадай болон МТС-эй коллективэй дунда социалистическэ мүрысөөе эршэмтэйгээр бадаруулан тарилгала бэлэдхэлэй дутуунуудые түргэн зайлуулжа, полевой хүдэлмэрине хүсэн түгэсөөр үгтаха зайлашагүй болоно.

Нүхэр Писарев болбол аймагай колхозуудаар адуу малай тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ тушаа нилээд ехэнүүд дутуу дунданууд байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Энэ дутуу дундануудые дары сагта усадхаха тушаа шанга хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри энэ пленум дээрэ баталан абаба.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Банзаров ба бусад болбол ВКП(б)-гэй айком ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ба хабарай тарилгада эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэ тушаа анхаралаа һулаар табина гэжэ хатуу шангаар шүүмжэлһэн байна. ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком илангаяа аймагай газарай таһаг болбол колхозуудта бодото хүтэлбэри үгөөгүй байна гэхэдэ болохо. ВКП(б)-гэй айком болон аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд болбол адуу малай үбэлхүдэлмэрилэгшэд болбол адуу малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ хэмжээнүүдые хараалһан хэдэн тогтоол гаргадаг болобошье, тэрэнээ хүсэд бэелүүлэнгүй. хооһон саарһан дээрэ үлөөдэг байха юм. Гэрэшэлэн партийна, советскэ болон бусад эмхи зургаануудаар гүрэнэй ба партийна жаяг заршам һуладаба гэжэ пленум өөрынгөө шиидхэбэри соо тэмдэглэбэ.

Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев болбол өөрынгөө алдуунуудые мэдэржэ дутуу дунда зүйлнүүдээ дары усадхахаб гэжэ пленум дээрэ мэдүүлбэ.

Тус пленум дээрэ ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой XXII пленумэй тогтоолые гарай хүтэлбэри болгожо, өөрынгөө дутуу дунданuудые эрид усадхаха тушаа дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталагдаба.

* * *

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Һаяхан ВКП(б)-гэй айкомой V пленум болобо. Пленум дээрэ «ВКП(б)-гэй обкомой XXII пленумэй дүн» тухай асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Стрельников элидхэл хэбэ.

Нүхэр Стрельников болбол өөрынгөө элидхэл соо ВКП(б)-гэй обкомой һаяхан болоһон XXII пленум хадаа манай республика соо адуу малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр ябана гэжэ тэмдэглэб. Энэ хадаа түбхын түрүүндэ манай аймагта сэхэ тудана гэбэ. Тус аймагай олон колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгые тон хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байһан баримтанууд яһала олон бии.

Илангаяа «Красный партизан», «Путь социализма», «XVII съезд Советов», «Новый путь», Ворошиловай ба Буденныйн нэрэмжэтэ колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгэ тиимэ гэшэгүй хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Эдэ колхозуудаар үбэлэй һаранuудта үхэр малай тураха ябадал үзэгдэнэ.

Мүнөө хүсэд бэшэ мэдээгээр тус аймаг соо 24 толгой адуу мори, 84 толгой эбэртэ бодо мал, 219 толгой хони ямаан, 67 толгой гахай туража, муу шалтагтай болоһон байгаа. Гадна, хэдэн олон толгой адуу мал гарзалһан ябадалнууд бии. Зарим колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ, адуу малдаа эзэн бусаар хандадаг мүн үбһэ тэжээлээр дутааха ябадалнууд элирүүлэгдэбэ.

Жэшээлхэдэ, 1945 оной ноябриин 1-һээ байгша оной январиин нэгэн хүртэр 122 толгой адуу мал хоробо. «Красный партизан», «Путь социализма», «XVII съезд Советов», Лазогой нэрэмжэтэ колхозуудта адуу мал ехээр гээлтэ хоролто го орсо,—гэжэ нүхэр Стрельников тэмдэглэхэ зуураа, эдэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые адуу малай үбэлжэлгые бодото хүтэлбэреер хангажа шадабагүй гэжэ хатуу шангаар шүүмжэлбэ.

Аймагай зарим колхозуудаар үбһэ тэжээл ехээр гаргашалагдана гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Гансахан «Красный партизан» ба Лазогой нэрэмжэтэ колхозууд энэ оной нэгэ һарын туршада 15.500 центнер үбһэ тэжээл үлүүлэн гаргашалһан байгаа. Адуу малай, илангаяа мори унаагай үбшэлхэ ябадалнууд гарана. Газарай таһаг, тэрэнэй специалистнар энэ хэрэгтэ хангалтагүйгөөр хандана гэжэ пленумдэ хабаадалсагшад шүүмжэлбэ.

Пленум дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдхэхэ комитедэй зүгһөө хабарай тарилгада саг болзор соонь бэлэдхэхэ машина зэмсэгээ заһабарилха, мори унаагаа амаруулха тухай шиидхэбэри соого заава. Олонхи колхозуудай түрүүлэгшэнэр ба партийна эхин организацинуудай секретарьнууд энэ гүрэн түрын тон шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан ябадалнууд элирүүлэгдэбэ.

Мүнөө тус аймагай колхозууд оройдоо 43,3 процент үрһэ хаабад. Үрһэ сэбэрлэжэ, шанарыень шалгуулха гэхэ мэтын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Тэрээнһээ гадна, тус аймагай колхозууд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые һулаар бэелүүлнэ. Мартын 1-эй мэдээгээр поли дээрэ нааг шэбхэ гаргаха түсэбөө 74,5 процент, 52,3 процент үнэһэ ба 28,1 процент шубуунай аргал суглуулба. Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдые заһабарилха ябадал ехэхэн гээгдэлтэй. Мартын 1-эй мэдээгээр 93,5 процент плуг, 58,5 процент сеялкэ заһабарлагдаа. «Путь социализма», Чапаевай ба Буденныйн нэрэмжэтэ колхозуудаар машина зэмсэг заһабарилха хүдэлмэри тон хангалтагүй ябана.

Итанцын МТС-эй коллектив трактор машинануудай заһабарилгада хайша хэрэгээр хандаһан ябадалһаа мартын 1-дэ 40 трактор заһабарилха түсэбтэй байһан, 27 трактор заһабарилһан байха юм. Плуг сеялкэ болон бусад машинануудай заһабарилгые хангалтагүйгөөр үнгэргэнэ. Тэдэ МТС-эй директор нүхэр Николаев ба партийна организаци болбол трактор машинануудые болон бусад зэмсэгүүдые саг болзор соонь бэлэдхэхэ тушаа ямаршье анхаралаа табидаггүй байна гэжэ пленум дээрэ шүүмжэлэгдэбэ.

Хабарай тарилгада ябаха мори унаагаа амаруулдаггүй баримтанууд элирүүлэгдэжэ, эндэхи колхозуудай түрүүлэгшэнэрые ба партийна эхин организацинуудай секретарьнуудые хатуу шангаар уялгалба.

Пленум дээрэ элидхэл хэһэн нүхэр Стрельников ба бусад болбол агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгые, мүн ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой шиидхэбэрине бодото ажал дээрэ бэелүүлхын түлөө үргэнөөр хэлсээд энэ пленум дээрэ элирүүлэгдэһэн дутуу дунданuудые усадхаха тушаа дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан шиидхэбэри баталан абаһан байна.

Манай түрүү агитаторнууд

Хэжэнгын аймагай «Зургаанай зам» гэжэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин коммунистнууд, комсомолецууд болон агитаторнууд болбол 1946 оной февралиин 9-эй үдэр Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгын удхашанарые тус колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүдтэ үргэн далайсатайгаар ойлгуулжа байна.

Партийна эхин организаци болбол ажалшан арадта агууехэ вождь нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр ойлгуулха зорилготойгоор һаяхан агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ, энэ семинар дээрэ «Нүхэр И. В. Сталинай үгэ ба агитаторнуудай зорилгонууд» гэһэн асуудал үргэнөөр хэлсэхэ зуураа, энэ программата үгэ соо заагдаһан харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар практическа асуудалнуудые үргэнөөр хэлсэбэ.

Тус партийна эхин организациин дэргэдэхи агитколлективэй 13 агитаторнуудые ажалшан арадай дунда энэ түүхэтэ программые гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тула томилбо.

Эдэнэр мүнөө колхозникуудай гэр байраар, малшадай фермэнүүдээр ябажа, гансахан нүхэр Сталинай үгэ тухай 30 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэд. Һунгуулиин кампаниин үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрине ажалшан арадай дунда ябуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон эдэ агитаторнууд нүхэр Сталинай үгые гүнзэгыгөөр ойлгуулха зуураа, энэ программые бодото хэрэг дээрэ нэрэтэйгээр бэелүүлхын түлөө эрэгтэй эмэгтэй ажалшадай дунда социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байха юм.

Жэшээлхэдэ, буурал сагаан толгойтой Буда Сандитов гэгшэ эрхим хонишодой нэгэн болохо юм. Нүхэр Сандитов болбол агууехэ Сталинай хэлэһэн үгэ хадаа колхозно таряашадые шанга шададтай болгохо документ мүн гэжэ толоод, хонидоо саашань улам һайнаар харууһалхаб, гэһэн социалистическэ уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа ябана.

Мүн малажалда эрхим һайнаар ажаллаһанайгаа түлөө 17 хурьга ба эшэгэ нэмэлтэ түлбэри болгон абаһан хонишон нүхэр Самби Батуева гэгшэ нүхэр Сталинай үгэдэ харюу болгон мүнөө жэлдэ 100 эхэ хониндоо 110-һаа доошо бэшэ хурьгадые абажа, атар тарганаар тэнжээхэб гэһэн уялга абаа.

Эндэхи агууехэ Сталинай түүхэтэ үгөөр зоригжон, энэ үгые бодото хэрэг дээрэ нэрэтэйгээр бэелүүлхын түлөө хамсыгаа шуужа ороһон байнад.

Ажалшан арадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулдаг агитаторнууд эндэ яһала олон бии. Жэшээлхэдэ, Д. Найданова, Ц. Дабаева, Ц. Базарова ба бусад түрүү агитаторнуудай зэргэдэ оробод. Эдэнэр колхозникуудай гэр байра болон малшадай фермэнүүд дээрэ хэдэн дахин ябажа, Сталинай түүхэтэ үгэ тушаа һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэд. Хаана агитационно хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана, тэндэ ажал хүдэлмэриинь муу бэшээр ябагдадаг байха гэжэ хэлэдэшье мэдээжэ бэлэ.

Ушар иимһээ манай агитаторнуудай илангаяа малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрине һайнаар ябуулдагай ашаар манай малшад ажалай шэнэ-шэнэ уялганuудые абажа, улам саашаа эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилбэд.

Тиин эдэнэрэй малажалые үсхэбэрилхэ, малажалай ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ, шэнэ абаһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээхэ гэхэ мэтын уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадаха байһаниинь лабтай.

Ц. ЦЫРЕНОВ, партийна эхин организациин секретарь.

Интеллигентнүүд түүхэтэ үгые шудална

Һаяхан Улан-Үдэ городой Городской районой интеллигентнүүдэй хамтын суглаан болобо. Энэ суглаанда тус районой партийна, советскэ болон профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, искусствын, наукын, медицинын болон бусадай түлөөлэгшэд, хамта 106 хүн хабаадалсаһан байгаа.

ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр Майба болбол «Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн үгэ ба интеллигентнүүдэй зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ. Нүхэр Майба болбол өөрынгөө элидхэл соо республикын интеллигенциин Сталинска дүрбэдэхи табанжалэй турша соо хэхэ харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые бэелүүлхэ практическа асуудалнууд тушаа үргэнөөр тогтон хэлэбэ.

Нүхэр Майбын элидхэлэй һүүлээр ВКП(б)-гэй Улан-Үдын Городской комитедэй секретарь нүхэр Петухов, историческа наукануудай кандидат нүхэр Шойкинова, Улан-Үдэ городой № 2 һургуулиин багша Хрустальская, городой ТЭС-эй инженер нүхэр Санжиев, хэлхэе-холбоопой Управлениин инженер нүхэр Смирнов ба бусад үгэ хэлэһэн байгаа. Үгэ хэлэгшэд хадаа Эхэ оронойгоо сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые улам саашань һалбаруулан мандуулхын тула Сталинска дүрбэдэхи Табанжэлэй турша соо манай республикын ажаүйлэдбэридэ, наука ба культурада бүри ехэнүүд амжалтануудые түйлахын түлөө бүхы хүсөө гаргажа хүдэлмэрилхэ байһанаа мэдүүлбэд.

Һүүлэрынь нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ хэмжээнүүдые ябуулха тухай дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

И. БАЛЬДИРОВ.

Финансова хүдэлмэрилэгшэдэй уялга

Иволгын аймагай финансова таһагай коллектив (таһагай даагша нүхэр Д. Вандынов) болбол Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые халуунаар һайшаахаа зуураа, энэ программата үгын харюуда 1946 оной 1 дэхи кварталай мүнгэ суглуулха түсэбые мартын 25-да сум дүүргэжэ, ямаргаа бэе дээрээ даажа абаад, энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэд.

Мүнөө тус коллективэйхид нүхэр Сталинай үгые гүнзэгыгөөр шудажа байна.

Р. Г. ДАШИЕВ.

Бавасан Доржиевич Абидуев

(Наһа бараһанһаань хойшо үнгэрһэн 6 жэлэй ойдо)

Манай бурят-монгол арадай советскэ уран литературын үндэһэ һуури табигшадай нэгэн, талантта поэт, классическа ба советскэ литературын эрхим оршуулагша—Бавасан Доржиевич Абидуев 1909 ондо Иволгын аймагай Оронгын сомоной Янгажин нютагта түрэһэн байна.

Б. Д. Абидуев өөрынгөө үгытэй таряашан булэнэртэй хамта нютаггаа тогтоһон түрүүшын колхоздо 1927 ондо оробо. Бага балшар наһанһаа хойшо баяшуулай зарса батрак болоожо ябаһан хадаа советскэ сүлөөтэ байдалай түлөө абьяастайгаар оролсобо. 1927 онһоо эхилжэ сельсоветэй түрүүлэгшын орлогшоор хүсэ шадалаа гамнаагүй хүдэлмэрилһэн ба тиихэ зуураа нютагай таряашадай комитедэй элибхитэй члениинь байһан байгаа.

Бишыханһаа хойшо арад зоной хэлсэдэг уран һайхан удхата үльгэр домогуудые хашагтай шагнадаг, тиигэд ухаан седьхэлдээ мартагдахагүй бүхөөр хадуужа ябадаг байһан юм. Тэрэ үедэ хэблэгдэжэ эхилһэн Бурят-Монголой хуушанай уран зохеолшо Хоца Намсараевай түрүүшын зохёолнуудые һонирхон уншадаг ба тэрэ үеэ эхилжэ өөрынгөө шүлэг зохёолнуудые найруулан бэшэжэ эхилһэн байха юм.

Бавасан Абидуев 1925 онһоо эхилжэ «Бурят-Монголой Үнэн» газетын хуудаһануд дээрэ өөрынгөө статьянуудые үдэр үдэртэ толилон бэшэжэ эхилһэн байгаа.

Хүдөө нютагуудта һаяхан тогтожо эхилжэ байгаа колхозуудта дурагүй, шэнэ үүсхэл бүхэниие алп болохоор хойшо татахаяа оролдодог ба хүдөө нютагуудай шуларга түрүү хүнүүдые хардаха гүрдэхэ гэжэ оролдодог ангиин дайсад, ламанар, кулагууд ба буржуазна-националистнуудай урдаһаа хэблэлэй хурса үгэнүүдээр тэмсэжэ орсо. 1927 ондо бэшэгдэһэн «Хурса гуурһатанда» гэһэн өөрынгөө шүлэг соо иигэжэ хэлэнэ:

Һонин бэшэгтэ
 толилогдоһон,
Зурагар харахан
 мурнуу бүхэн,
Ангиин дайсад
 Этэгээд бүхэниие,
Хатуу хүсөөр

Сохижо ябана,—гэжэ тэрэ тиихэдэ, хорёод жэлэй үедэ хүдөөгэй элибхитэй селькорнуудай үнэнтэ ажалые магтан дууулаһан байна. Бурят-монгол арадайгаа түбхинэн жаргахын түлөө шармайн тэмсэһэн, манай уран литературын түрүүшын хүнүүдэй нэгэн, Бавасан Абидуев дээрэ хэлэгдэһэн шүлэг соогоо өөрынгөө урмажалтэ ажалай тухай хэлэлсэжэ болоо байна гэхэдэ алдуу болохогүй байна.

Тэрэ үеһөө эхилжэ «Үдэ», «Таряалан», «Хамтын ажал», «Алтан далай», «Загаһашад» гэхэ мэтын уран һайхан шүлэгүүдээ зохёоһон байна. Поэт Б. Абидуев 1930 ондо «Наранай туяа» гэжэ олон уншагшадые ехэхэн һонирхуулһан шүлэгүүдэйнгээ сборнигые хэблэн гаргаба. «Наранай туяа» гэжэ тус сборник бурят-монгол шүлэгүүдэй түрүүшын сборник болоһон байна. «Бурят-Монголой Үнэн» газетын элибхитэй селькор байһан ушарһаа Бавасан Абидуев «Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакцида литературна сотрудникаар дэбжүүлэгдэжэ, 1932 он хүртэр хүдэлмэрилбэ.

Поэт Б. Абидуев өөрынгөө олон шүлэг зохёолнуудые бэшэхэһээ гадаа тэрэ хүдөө залуу бэшэгшэдэй нилээд олон зохёолнуудые заһабарилан хэблэжэ ба тэдэнэрые бэшэгшэдтэ халуун дулаан харюу бэшэгүүдые эльгээдэг байһан юм.

Мүн «Самолёт» гэжэ бурят-монгол арадай шэнэ байдал тухай өөрынгөө түрүүшын поэмые шүлэгөөр бэшэбэ. Хүдөө нютагай уужам сагаан талада түрэһэн бурят хүбүүнэй советскэ жэлнүүд соо хайшан гэжэ лётчик болоһоной тухай ба тэрэнэй өөрынгөө нютагта ниидэн ерэһэн тухай энэ поэмэ соо хэлэгдэнэ. Тэрэ хүбүүнэй ниидэжэ ерэхэ үедэ өөрынгөө нютагта үргэл мүргэл хэжэ байһан ламанар ехэ дурагүйгөөр харана. Цэдэн хүбүүнэй агаараар ниидэхэ эрдэм һургуулитай болоожо ерэһые хараһан нютагайн арад зон ламанарай мэхэ гохые ба тэдэнэрэй номлолой худал байһые элитэ хаража шадана.

«Самолёт» гэжэ Б. Абидуевай энэ поэмэ хадаа зондо ойлгосотой, арадай һайн үгэнүүдээр бэшэгдэһэн ба арадай дундаһаа ургажа гараһан хүнэй үнэншэмэ образоор илгарна. Тиимэһээ энэ зохёол хадаа мүнөө хүртэр манай литературын һайн зохёолнуудай нэгэн байһаар лэ байна.

Тэрэ үедэ эхин һургуулида һуража байһан хүүгэд ба эрдэм культура тээшэ дүгташан тэгүүлжэ байгаа залуу колхозникууд энэ поэмые айхабтар ойро ойлгон абажа, һонирхон уншадаг байһан байха юм.

1932 онһоо эхилжэ Бавасан Доржиевич Абидуев болбол «Бурят-Монголой Комсомолец» газетын харюусалгата редактораар хүдэлмэрилжэ байба. Тэрэ үеһөө эхилжэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые оршуулаа. «Ленинизмын асуудалнууд» гэжэ И. В. Сталинай зохёолые бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулһан байна. Мүн тэрэшэлэн бусад оршуулагшадаар хамта «ВКП(б)-гэй историин хураангы курсые» ба марксизм-ленинизмын бусад номуудые өөрынгөө литературна ажалай хажуугаар һүүлшынгээ үдэрнүүд хүртэр оршуулалсаһаар лэ байгаа бэлэй.

Залуу Бавасанай түрүүшын шүлэгүүд «Бурят-Монголой Үнэн» газетада 1927 онһоо толилогдоһон юм. Тэрээнһээ хойшо «Тэмсэлэй шэмэг», «Эрдэм ба шажан», «Бата зам» гэхэ мэтэ журналнуудаар олоор хэблэгдэдэг байгаа.

1934 ондо СССР-эй Советскэ уран хёолшодой Союзай член болгодожо, Бавасан Доржиевич абтаһан байна. Тэрээнһээ һүүлдэ бэшэһэн 5 жэл ёэ шүлэгүүдые «Баяр» гэжэ хоёрдохи сборник согсолжо хэблэн гаргаба.

Поэт Бавасан Абидуев болбол арадай аман зохёолой үндэһэн дээрэ «Шалай Шаанай хоёр», «Тэхэ бабаны ...хэ», «Эрээн гүрөөһэ эмээллэгшэ», «...шоо» гэхэ мэтэ хүүгэдэй уншаха һайхан номуудые шадабаритай мэргэн найруулан зохёобо. Тэдэ номууд хүүгэдэй уран литературын түрүүшын номууд болоожо үгэһэн байна.

Тэдэ номуудай бишыхан геройнууд манай хүүгэдэй оюун ухаае шадабаритай мэргэн ябадалнуудаараа баясуулдаг, тиимэһээ тэдэнэрэй тон ойро, һонирхолтой ехэтэй геройнууд болоожо үгөө. Бавасан Абидуевай хүүгэдтэ зорюулжа бэшэһэн үльгэрнүүдтэ хүүгэдэй номдо байха ёһотой эрилтэ шанарнууд булта бии. Тиимэһээ тэрэһээ дээрэ хэлэгдэһэн номууд хүүгэдэй хүсэтэй зоригтой болохо, үншэн ялууе хайрладаг, үнэншэ сэхэ зонууд болохоһонь туһалжа, тэдэнэй оюун ухаанай ургалтада һайн нүлөө үзүүлдэг байһань дамжаггүй.

Тэрээнһээ гадна нүхэр Б. Абидуев болбол советскэ литературын суутай номуудые бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулдаг гайхамшаг шадабарита оршуулагшадай нэгэниинь байгаа. Тиимэһээ манай бурят-монгол арадай уншагшад Николай Островскиин «Булад яажа түрэнэ», «Шуурган дундуур түрэгшэд» гэхэ мэтэ номуудые түрэлхи хэлэн дээрэ уншаха аргатай болоһон байна.

Тэрэ болбол бурят-монгол арадай Сталинска Агууехэ Конституциин ... хоро баяжан түбхинэһэн ба культурна болбосон байдалтай болохо бүри өөрынгөө хонтёо һайхан зохёолнуудые ирагуу гоёор бэшэдэг байгаа

Шэмэг һайхан сэсэг соо,
Шэнэ үеын нараан соо,
Шүлэг зохёон һуугааша

Сүлөөтэ арадай хүбүүмби,—гэжэ тэрэ өөрынгөө арадай манлаһан зол жаргал ба уран һайхан творчествын үргэн ... маар ябаа советскэ омог залуу интеллигенциин гэрэлтэ омгорхолоор «Шадалай хүрөхэ шанга дуугаар» ... хэлэһэн байгаа.

Гайхамшаг талантта поэт манай уран һайхан литературын хүгжэлтын төлөө өөрынгөө бусалма бүхы хүсэ шадалаа зорюулһан, бурят-монгол арадай ... хүбүүн—Абидуев Бавасан Доржиевич творчествынгоо һалбаран ургаха ... наһа бараа һэн.

1940 оной мартын 10-да өөһэдынгөө дунда ургаһан эрхим поэт ба ойро ... нүхэртэйгөө олон түмэн уншагшад, мүн республикын наука, искусство ба литературын хүдэлмэрилэгшэд гүн гашуудалтайгаар хахасаһан байна.

Манай бурят-монгол арадай эхин түрүүшын уранзохёолшодой нэгэн Бавасан Доржиевич Абидуевай арад олондоо дэгдэхэ арюун нэрэ алдарыень ба тэрэнэй бэшэһэн уран һайхан зохёолнуудынь манай арад зон хэзээшье мартахагүй.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Б. АБИДУЕВ.

САМОЛЕТ

(Поэмэһээ отрывок)

Зунай халуун нэгэ һарын
Зүгаар дулаан үглөөгүүр
Шэрэ наранай туяа
Шара гал унаар шараба.
Улаантын жалгын арадууд
Ургаса таряанда оролоһон
Таршаа хорхой хоротонине
«Таряа мэдүүлэе» гээд түхөөржэ,
Хуба залиг будуун бэетэй
Хүбдог ламые залаад,
Сагаа ай үбгэнэй урда
Суглара мүргэжэ байтарынь
Хэнгэрэгтэй дунал шалжатай
Хэлэгэрһэн ехэ абяан
Алишье зүгтэнь мэдэгдэхэгүй
Агуу ехээр дуугарба.
Тэндэ һайһан үбгэдүүд
Түйлай ехээр гайхажа,
«Арьяа Баалада» залбирка,
Арба тээшээ харааша.ба.
Ама ехэтэй ламбагай:
— Айха хэрэг байхагүй,
«Арьяа Баалада» за барина—
Аршаан буухын тэмдэг!—гэбэ
Суглаһан бүгэдэ үбгэдүүд
Сохом ехээр залбиржа.
«Гурбан Эрдэни» дурдан,
Гонзойн мүргэжэ байхадань
Дээшээ хаража мүргэһэн
Дамба хүгшэн шэбгэнсэ
«Шубуун ерэбэ» гэжэ хэлээд,
Сошон мэгдэн тарьедаба.
Гэнтэ хараһан ламбагай
Гайтай шангаар хашхаржа,
Хонхо дамараа хаяжа,
Хойшоо зайлан харайба.
Олоороо хамтарһан арадууд
Үнэхөөр ехэ мэгдэжэ,
Өөһэд өөһэдынгөө гэр нүүдтэ
Үер түргэн гүйлдэбэ.
Сагаан будаан үнгэтэй
Һарбагар ехэ жэгүүртэй
Шанга ниидэһэн шубуун
Сагаадаһан тэндэ буушаба.
Дэльбэ арай ехэ шубуунһаа
Цэдэн хүбүүн буужа ерээд,
Сагаалай үбгэн эйдэ ороо.
Ааба эжы хөөрэнь
Арадхан гэжэ танияд,
Үнэхөөр ехэ баярлажа,
Урмашан ехээр энеэлдэбэ.
Эжы аба хоёрсоо
Эдибэ юумэ хэлсэжэ,
Шанаһан сайень ууужа,
Сагаад һууужа ба тарынь,
Айлай амаг бүхэ эд
Амарга сааһар үбгэдөөрөө
Аалихан аажамаар хамтаржа,
Аяар олон суглараба.
Нютаг зон бүгэдөөрөө
Аржагар самолёт хаража,
Айхабтар ехээр гайхалсан,
Айжа гүйлдэһэнээ хөөрэлдэнэ.
Сорэндулма баса ахай
Цэдэн нэгэ ерэһэндэ баярлан,
Хүбүүдэн һугадан дахажа,
Хүхюутэй сэнгүү ябана гаа.
Нилээжэ ерэһэн Цэдэнинь
Ниидэжэ һайхан машиныень
Ашаг туһа бүхэниие
Ажалшан аратаа ойлгуулжа,
Үглөө эртэ болоожо,
Үбһэнэй тэндэ олошороһон
Хорхой тариа хор тондо
Хоро хаяхые зүбшөбэ.
Суглараһан олон арадууд
Цэдэнэй үгэ дууража,
Бүхэли үдэр дүүрэн
Бүгэдэ һонирхон шагнаба.
Мухар һүзэгтэ баригдажа,
Мүргэл шүтэлгэ үйлдэжэ,
Хорхой таршаа арилгаха гэдэг
Хурлаг гэжэ мэдэбэ.

VII

Улаан наран жаргажа,
Үдэшын бүрэнхы болоходо
Хара хүлһөө адхаһан
Габжа лама ерэжэ:
— Заа, таа, үбгэдүүд!
Юу хэлсэжэ ба набга?
Үглөө эртэ болоожо,
Уншалга мүргэлөө хэе,—гэбэ.
Тэдэ бэлээ үбгэдүүд
Түйлай ехээр ууралжа,
«Тонуулшаһаа ха асааби,
Тонило!» гэжэ намнаба.
Урин мэхые шудалһан
Улаан дагатэ лабагай
Ухаа мэдээ алдажа,
Үтэр түргэн арилба.

ЭРХИМ СТАХАНОВЕЦУУДАЙ ТОЛОТОМО АЖАЛ

...паровоз-бүтээлгын заводой, ...бүтээлгын цехын олон тоото ...болбол агуухэ Сталинай ...түүхэтэ программые нэрэтэйгээр ...нэгэн хүсэлэнтэйгээр стахановска жагсажа, ажалай үндэр бүтээлые түйлажа эхилбэд. Жэшээлхэдэ паровозуудай паровой машинын поршеньнуудые бүтээдэг залуу түрүү бригадын бригадир нүхэр ... гэгшын слесарьнууд нүхэд ... ба Тилюшев гэгшэд халаан соогоо—хоёр нормонуудые дүүргэхэбди ... социалистическэ уялгануудые ...халанайнгаа нормые 270 процент дүүргэдэг ба мүнөө үедэ ...бүтээсые 300 процент хүргэбэ.

...цехын бригадир нүхэр ... гэгшын бригадынхид мүн ... амжалтануудые түйлажа ... бригадын эрхим стахановецууд ... Парцна ба Ушаков гэгшэд № 4 гэжэ шэнэ паровозой труба бүтээхэ үлэрэйнгөө даалгабаринуудые 210 процентһээ 270 процент хүргэөөд. Эдэнэрэй бүтээһэн продукцинн шанарынь тон һайн гэжэ сэгнэгдэбэ.

Мүн тэрэшэлэн ажалай бүтээсые эрхим дээдэ хэмжээндэ хүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоһон, паровозуудай жэжэхэн детальнуудые бүтээдэг мастер нүхэр Парыгина гэгшын участогай токарь—нүхэр Жигбаго гэгшэ ажалай даалгабарине 300 процент. нүхэр Хамарская гэгшэ—250 процент эрхим һайн шанартайгаар дүүргэбэд.

Мастер нүхэр Мордовская гэгшын участогай стахановец нүхэр П. П. Ларикин гэгшэ паровозой дымогарна труба табиха даалгабаринаа 310 процент дүүргэжэ бригада соогоо түрүү стахановец гэжэ тоологдодог болонхой.

Б. ЦЫДЕНОВ.

Навигацийн сезондо бэлэдхэл

...-Селенгын пароходствын навигациин коллективэй пароходуудые ба баржануудые заһабарилгын хүдэлмэридэ суд... заһабарилгын завод гол түлэб үүргые ... шухала хэрэгтэй бүхы частьнуудые ... бүтээн гаргадаг ба ... үгэдэг байна.

...Судно-заһабарилгын завод ганса... пароход ба баржануудта хэрэглэгдэхэ ...нуудые бүтээдэг, заһадаг бэшэ... республикын фабирка заводой ... предприятинуудай захяагаар бу... зүйлэй продукцинуудые бүтээн ... байха юм. Энэ заводой коллектив ... һара соо түсэбэй ёһоор ..., 5 пароход заһабарилжа пароход баржын талаар түсэбөө дүүргэһэн, бусад зүйлэй продукцинуудые ... талаар муугаар хүдэлмэрилжэ ... һарынгаа түсэбые оройлоо ... гүйсэдхэһэн байна. Ямар ... энэ завод түсэбөө дүүргэдэггүй ... тэрэ заводой хүтэлбэрилэгшэ ... Н Востоков ба партийна бюро... секретарь В. П. Языков гэгшэд—... һара оройлоол 28 үдэртэ ... хамта бидэнэр үнэ сэн ... продукцинуудые гаргажа түсэбөө ...—гэжэ хэлэхэ юм. Тиигэ ... бэшэ, харин тэрэ хүтэлбэ... шадабаригүй хүтэлбэритэ бай... республикын ту... болбол үйлэдбэриин уялгата ... һара соо 200 процент ... гаргаһан продукциингаа ... 3—5 процентээр доошолуулһан байна.

...хүтэлбэрилэгшэд болбол ... партийна, комсомольско, ... организацинууд болбол социалистическэ мүрысөө бүхы коллективэйгээ дунда тон үргэнөөр дэлгэрүүлһэн ба эрхим хүдэлмэрилэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэн болоошье түрүүшүүдэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохын түлөө тэмсэдэггүй, цехүүдэй начальнигуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ болото туһаламжа үзүүлэдэггүй үйлэдбэриин графигые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэдые дүршэлтэйдые хабадуулжа шадаагүй байха юм.

Хэрбээ цехын эрхим начальник, нүхэр Василий Михайлович Гыжук гэгшын амжалтануудые бүхы хүтэлбэришэдэй шадабари болгоо һаа тус завод болбол уялгата түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай һэн.

Мүнөө судно-заһабарилгын заводой коллектив болбол нүхэр Сталинайгаа уряалта үгые гүнзэгыгөөр шудалаад байхадаа 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые 102 процент дүүргэхэ, бүтээһэн продукциингаа үнэ сэнгые 5 процентээр доошолуулха, ажалай бүтээсые 10 процентээр дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые дээшэлүүлхын түлөө үйлэдбэриин һуралсалые эмхидхэхэ гэһэн болото уялгануудые абаа. Тиин мүнөөдэрэй байдалаар тус заводой цехүүд өөһэдынгөө хүдэлмэринүүд дээрэ бараг һайн амжалтануудые түйлажа, үнгэрэгшэ һарада орходоо нилээн эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Иимэ дээрэһээ тус заводой бүхы коллектив болбол өөһэдынгөө абаһан уялгаа эзэн байхын түлөө бүгэдөөрэн тэмсэхэ ба үлөөд байһан богонихон саг соо 1-дэхи кварталай түсэбые дүүргэхын түлөө эрид хэмжээнүүдые хараалан улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ уялгатай.

С. СЕРГЕЕВ.

3000 тонно шулуун нүүрһэ түсэбһөө гадуур үгэбэ

...нүүрай руднигай коллектив ... Сталинай түүхэтэ үгэ ... стахановскэ вахтада жаг... хилаан үнөө э ... мэрилжэ, шулуун нүүрһэ түсэбөө 122 процент дүүргэжэ, 3.000 тонно шулуун нүүрһэ үлүү малтаһан байна.

Мүн тэрэшэлэн хадын бэлэдхэлэй хүдэлмэришэд февраль һарынгаа түсэбые 119,5 процент дүүргэжэ, үшөө сал шаа эршэмтэйгээр ажалладаг болоод.

ШУЛУУТАЙН ЗАВОДОЙ АМЖАЛТА

Республикын ажаүйлэдбэриин байгуулалтануудта ба ажалшан арадай культурна ажабайдалда эгээл шухала хэрэгтэй зүйлые болбосоруулдаг Шулуутайн известково завод болбол һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсажа ажал хүдэлмэри дээрээ толотомо һайн амжалтануудые түйлан республикын түрүү заводуудай зэргэдэ оролсоһон байха юм.

Шулуутайн заводой коллектив болбол январь ба февраль һара соо хэдэн зуу тонно известко болбосоруулан үйлэдбэрилжэ гаргаа гэбэл, январь һарада гүйсэдэй уялгата түсэбөө 228,5 процент февраль һарада 236 процент дүүргэһэн байна. Тус заводой коллектив болбол нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэдэ бодото харюу болгон жэшээтэ һайн амжалтануудые түйлаһанайнгаа түлөө ССР Союзай барилгын материалнуудай Арадай Комиссариадай түрүү заводуудай бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ хабаа тагшаар оруулагдаһан байна. Заводой эрхим хүтэлбэрилэгшэ Б. Г. Целюбин гэгшэ үйлэдбэри дээрээ ажалай бүтээсые эмхидхэлые эрхимээр табиһан, хүдэлмэришэдэйнгээ дүй дүршэлые дээшэлүүлжэ шадаһанайгаа түлөө республикын Арадай Комиссариадай зүгһөө хэдэн дахин баярай амаршалгануудые абаһан байна.

Тус заводой эрхим стахановецууд Х. И. Парфименко, Ф. И. Шашин, Е. Д. Лазерева, Х. Н. Григорьева гэгшэд һунгуулиин урда тээхи ба Улаан Армиин 28 жэлэй һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо ажалайнгаа даалгабарине 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан аад, үнгэрэгэн хоёр һарынгаа даалгабарине 210 процент хүртэр дүүргэжэ, заводой бүхы коллективэй дунда түрүү һуури эзэлбэ.

Шулуутайн известково заводой коллектив болбол нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр шудалаад байхадаа март һарынгаа түсэбые 250 процент дүүргэхэ. гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха ба үнэ сэнгыень доошолуулха, барилгын материалнуудай түрүү заводуудай мүрысөөндэ илахын түлөө эрид шангаар тэмсэхэ гэһэн хэдэн бодото уялгануудые абаһан байна.

Мүнөө тус заводой коллектив өөһэдынгөө абаһан уялгые болото дээрэнь бэелүүлхын түлөө ажал хүдэлмэри дээрээ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохын түлөө үйлэдбэриин һуралсалнуудые эмхидхэһэн байна.

В. ЕВСЕЕВ.

Куйбышевай нэрэмжэтэ Ленинградска карбюраторна завод «СТЗ» гэжэ гусеничнэ тракторнуудай экономична карбюратор бүтээлгые бодонихон болзор соо шудалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сутлуулалгын цехын стахановка В. К. Наумова гэгшэ шэнэ маркын карбюратор суглуулжа байна.

Н. Караваевай фото (ТАСС-эй фотохронико).

...ТАБАНЖЭЛ БА АРАДАЙ ГЭГЭЭРЭЛ

...Верховно Соведэй һунгалтатай ... гаргаһан манай партиин ... Комитедэй хандалга соо арадай ... эмхи-зургаануудые гүйсэ... бодоохо ба нилээдүйгөөр үргэд ... байһан тухай тэмдэглэгдэ...

...табанжэлэй түсэбэй гол зорил... ороной гэмгэжэ хохидоһон ... һэргээн бодхоохо, ажаүйлэд... ажалай сэрэгэй урда тээхи ... тоохо, тиигээд тэрэ хэмжээ ..., али бага хэмжээгээр ...гаргаха гэһэн ябадал болоно»—... Сталинай хэлэһэн бидэндэ ...

...зохилдуулжа шэнэ ... мүн арадай гэгээрэлэй ... саашаа урган хүгжэхэ байна. ... республикада гэгээрэлэй талаар ... түсэб ямарнууд гол ... табинаб?

...партиин ба правительствын заабари ... табанжэлэй түсэбэй проект ... гэгээрэлэй талаар бүгэдэнииие ... ябуулха тухай хуулине ... һуралсалай болон хүмүүжүүлэлэй хүдэлмэриин шанарые дээшэ... гол анхарал табигдаһан ...

...табанжэлэй түсэбэй ёһоор эхин ... жэлэй ба дунда һургуули ... 1940 ондо 502 байһанда 549 ... багалагдаһан байха юм. һураг... бүри ехээр нэмэхэ байна. ... һурагшадай тоо 1940 ондо 8... 1945 ондо 64600 байгаа һаа ... һурагшадай тоо 99 мянга болохо.

...урда тээхи байдалтай ... габал, 5-һаа 7-дохи хүртэр ... һурагшадай тоо 147 процент, ... хүртэр классуудай 232.4 болохо байна.

... бүгэдэнииин уялгата ... хуулине бэелүүлхэтэй хамта долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай дээдэ классуудай һурагшадые олошоруулжа, манай республикын арадай ажахын бүхы һалбаринуудта дунда ба дээдэ квалификациин мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ ябадалые нилээд дээшэлүүлхэ аргатай болохо байнабди. Шэнэ табанжэлэй эсэстэ долоодохи класс 7.500 хүн, 10-дахи класс 1500 хүн дүүргэжэ гараха ёһотой. һурагшадай тоое олошоруулхатаяа хамта хүүгэдые хүмүүжүүлхэ ба һургаха ябадалай шанарые һайжаруулгада тусгаар анхарал табигдаха. Мүнөө үедэ һурагшадай мэдэсэ ойлгосоьо, тэдэнэй һургалта ба хүмүүжүүлэлгын дүй дүршэлдэ ёһо тэды хандалга үзэгдэхэ ябадал гүйсэд усадхагдаха ёһотой. һургуулинууд болбол дээдэ ба дунда профессиональна һуралсалай газарнуудта орожо шадахаар эрхим һайн бэлэдхэлтэй һурагшадые гаргаха уялгатай.

һуралсалай хүдэлмэриин шанарые һайжаруулга хадаа нэн түрүүн һургагшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, һургуулинуудые ном дэбтэр, бэшэлгын хэрэгсэл, саахa юумын болото маяг түрэ гэхэ зэргээр болон һургуулиин кабинетүүд ба лабораторинуудай бүхы хэрэгсэлэй түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангаха ябадалһаа эхилхэ ёһотой.

Шэнэ табанжэлэй туршада соо бүхы һургагшанарые дунда ба дээдэ тусхай педагогическа эрдэмтэй болгохо ябадалые түйлаха ёһотой байнабди. Шэнэ табанжэлэй түсэбөөр педагогическа ба багшанарай институт ба педучилищи дүүргэжэ гараха нилээд дээшэлхээр хараалагдаһан байха юм. Педучилищада һуража байгшадай тоо мүнөө жэлдэ 252 хүн байһанаа, 810 хүн хүртэр нэмэхэ байһан ябадал энээнтэ гүйсэд баримта боложо үгэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ хэдэн олон багашуул ба залуушуул һургуулиһаа гаража, ажаүйлэдбэринүүдтэ ажалда ороһон байна гээшэ. Тэдэнниие һуралсалда хабаадуулхын зорилгоор хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй залуушуулай ажалһаа таһалдангүй хүдэлмэреэ хэжэ байгаад һураха үдэшын һургуулинууд нээгдэхэ байна. Эдэ үдэшын һургуулинуудта жэл бүри 2000-һаа 2500 хүртэр залуушуул һураха байна.

Ажаүйлэдбэриин ба хүдөө-ажахын саашадаа хүгжэхэтэй хамта, мүн тэрэшэлэн ажалшадай ажаһуудалые һайжаруулха ябадалые хангахын түлөө һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдые хүмүүжүүлхэ эмхизургаанууд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ байна. Колхозуудай ба ехэ ехэ предприятинуудай эмхидхэһэн хүүгэдэй сад ба талмайнуудые оруулангүй хаража үзэхэдэ, гансахан гүрэнэй бюджет дээрэ байһан хүүгэдэй садта һургуулиин наһа гүйсөөгүй 3800 хүүгэд хабаадуулагдаха ёһотой. Энэ тоо хадаа 1940 оной байдалтай сасуулжа үзэбэл 422,5 процент болоно. һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдые хүмүүжүүлхэ эмхи-зургаануудта хүүгэдые хангаха хүдэлмэрине эрид һайжаруулбал дээрэ дурсагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ шадаха байнабди һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдые хүмүүжүүлхэ эмхи-зургаануудые үсөөрүүлхэ гү, али тэрээндэ хабаадуулагдаһан хүүгэдые тараагаад, энэ хадаа түрэлхидэйнь армиһаа табигдажа ерэһэ дээрэһээ болоно гэжэ тайлбарилдаг ушарнууд хаа-хаана үзэгдэдэг байһантай эрид тэмсэжэ. тэрээнние дары усадхаха шухала. Хүүгэдые хангаха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрине эрид һайжаруулжа, хүүгэдэй садта хүүгэдые бүри олоор шангаар хабаадуулжа. эхэнэрнүүдые гэрэйнь ажалһаа сүлөөлжэ, тэдэнние үйлэдбэридэ ба олониитын ажал-ябуулгада хабаадуулха ябадал хадаа һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдые хүмүүжүүлхэ эмхи-зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай жэлнүүдтэ хэдэн олон хүүгэд эхэ эсэгэгүй үлэһэн байна гээшэ. Арадай гэгээрэлэй органуудай зорилго хадаа. тэдэнние халуун анхаралаараа хүреэлжэ. зүбөөр хүмүүжүүлхэ ба эрдэмтэ һургаха ябадал болоно. Энээнтэй хамта хүүгэдэй байшангуудта хүмүүжүүлэгдэхэ хүүгэдэй тоо нэмэхэ байна. Хэрбээ 1940 ондо манай республикын хүүгэдэй бүхы байшангуудта 557 хүүгэд хүмүүжүүлэгдэжэ байгаа һаа. шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдтэ хүүгэдэй байшангай хүүгэдэй тоо 2.000 ба табанжэлэй эсэстэ 2.300 болохо байна. Гадна, республикын ехэ ехэ предприятинуудай хүүгэдэй байшангууд олошоруулагдаха байна.

Хүүгэдэй эмхи-зургаануудые олошоруулха ба тэдэнэй хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ-ябуулга хадаа олон хүүгэдтэй ба эрэ нүхэргүй эхэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ тухай манай партиин заабарине бэелүүлхые хангаха байна.

Шэнэ табанжэлэй түсэб соо һургуулинуудай ба хүүгэдэй эмхи-зургаануудай капитальна барилгануудта ехэхэн анхарал табигдаһан байна. Гэбэл, энэ табанжэл соо капитальна барилгада 9 миллион түхэриг гаргашалагдаха байна. Энэ табанжэл соо 8 һургуули, 7 хүүгэдэй сад, 2 хүүгэдэй байшан, һурагшадай байха 4 хамтын байра ба Улан-Үдэ городто пионернүүдэй нэгэ ордон баригдаха ёһотой.

Манай республикын арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын талаар шэнэ табанжэлэй түсэб соо иимэ гол зүйлнүүд хараалагдаһан байна.

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ 1946 оной февралиин 9-дэ нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгэ. тэрээн дотороо манай ороной арадай ажахын ба культурын улам саашадаа хүгжэлтын түйлай ехэ хараалагые эли тодоор харуулһан ушар хадаа. манай республикын культурна байгуулалтын талаар табанжэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ба манай ургажа байгаа үеые һургаха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин шанарые эрид шууд дээшэлүүлхэ ябадалда манай республикын ажалшад ба арадай гэгээрэлэй хүдэлмэришэдые зоригжуулна.

М. ФИЛИППОВ— БМАССР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссарай орлогшо.

МАНАЙ КОЛХОЗ ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭН

Тарилгые түргэн ба эрхим шанартайгаар бэ эдхэжэл хабарай полевой хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэрөөхэ ... байна. Тиимэд манай артелиин эдэгээ ... мэгтэй колхозникууд хабарай ... саһынь бэлэдхэхын түлөө гол анхаралаа хандуулжа байха юм. Бидэнэр ... хабарай полевой хүдэлмэридэ һайн бэлэдхэл хэжэ, ... агротехническэ ... болзор соо шиидэһэн ба хүн ургасай хүдэлэлые ... дүүргэһэн ... мүнөө жэлдэ ... хэжэ шадаха байнабди.

Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд ургасые дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл мүн. Тиимэһээ бидэнэр эдэ хэмжээ-ябуулгые намараһаа эхилээбди. 400 гектарта саһа ... байһан һаа, 450 гектарта тогтоогдоо. Мүнөө үедэ поли дээгүүр ... бэлэдхэл хэжэ байна. Тарилгын газар дээрэ үүр хэдэн ... тэрэшэлэн олон тооной ... һэн, шубуунай аргал суглуулагдаһан байха юм.

Хабарай тарилгые амжалтатайгаар ... хэрэгтэй жүдхэхэ хүсэнэй ... үүргэдэй байһые мэдэжэ манай колхозникууд мори унаае һайнаар харууһалан бэлэдхэжэ байха юм. 131 хүдэлмэришэ морид дунда шадалгай байна. Гадна ... мүнөө үедэ амаржуулагдажа байна. Хабарай тарилгые агротехническэ богони болзор соо үнгэрөөхэ шадамаар жүдхэхэ хүсэн манайда үшөө үсөөл. Тиимэ ... полевой хүдэлмэридэ олсор хэрэглэхэ ... мүн ... ондоо тээһэ элсүүлхэ зорилготойбди. Тарилгын үедэ мори унаада хадагалһан үбһэ гэжэл һайнаар харууһалагдана.

Мори унаае сэбэр тарган байлгахын түлөө морашод ... Литвиненк, «Улаан Армиһаа» ... Павел Власов гэгшэд бүхы оролдолгоо гаргадаг байна. Эдэ эрэ хараа уһалжа байһан моридтобир тарганууд ба хүсэ шадалтай ... агүй байха юм. Дээрэхи хоёр моришод хабарай тарилга хүртэр бүхы ... дүүрэн хүсэтэй ... болохо уялга абаа хад.

Хүдөө ажалай машина зэмсэгүүд болон бүхы хэрэгсэлнүүд саг соогоо бэлэдхэгдэбэ. 4 сеялкэ бэлэн болоһон байна. Түсэбөөр харагдаһан 20 борно ..., 25 заһабаринагдаа. Тэрэшэлэн тракторна 6 драпач заһабаринагдажа дүүрэхэ байна.

Сеяльщик Илья Бесчасов гэгшэ хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ идхэтэйгээр хабаадалсажа байна юм. Энэ нүхэр морин сеялкэнүүдые бүримүһэн бэлэн болгоод, тракторна сеялкэнүүдые заһабарилжаһан байна. 65-тай колхозник В... Д...ов гэгшэ хомуут тоног болон бусад хэрэгсэлнүүдые амжалтатайгаар бэлэдхэхэ ябадал хангаба. Гурбадахи ба дүрбэдэхи бригаданууд хабарай тарилгада бэлэдхэлые ... һайнаар үнгэргэбэ. Эдэ бригаданууд полевой хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые бүримүһэн бэлэн болгоо. Бригадирнууд Иван Бачеев. Иван Сапунов гэгшэд зэр зэмсэг, мори унаа олон тусаһ хэрэгсэлнүүдые һайнаар бэлэдхэхын түлөө горьтойхон анхаралаа табижа байнхай.

Ороһото культурануудай үрһэнэй 60 процентнь тарилгада бэлэдхэгдээ. Хартаабхын үрһэн тарилгада хүрэхөөр хараалагдана. Тэрэшэлэн овощиин үрһэн ...

Ургасые дээшэлүүлхын зорилгоор, ... звено эмхидхэгдэһэн байна. Энэ звеное дүршэлтэй колхозник Нефед Селифонкин гэгшэ хүтэлбэрилнэ. Звеногой членүүдтэ тарилгын газар болон мори унаа, зэр зэмсэгүүд тушаагдажа үгтөө.

Гадна, манай колхозой членүүд сабшалангай ургасые һайжаруулха хэрэгтэ горьтойхон анхаралаа табина. Энэ ... Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин членүүдэй хандалгада харюу болгон Бүхэреспубликынска социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоо. Тиин, колхозой герасимовска звено нёдондо 210 гектарһаа га бүриин 21 центнер, зарим газарһаа 40 центнер ургаса хурааһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ бүхы сабшалангһаа дунда зэргээр гектар бүриин 25 центнер ургаса хурааха уялга абаа. Мүнөө сабшалан дээгүүр 1500 ш ... гаргагданхай. Тэрэшэ эн гол горхонуудые хаахын тулада 20 кубометр модон бэлэдхэгдэһэн байха юм. 12 гектар дээрэ тоһон ..., 15 гектарта үтэг ... хэгдэһэн байна.

Луговодческо звеногой хараалһан түсэб хадаа сабшалангай ургасые нилээдгүй һайжаруулха, колхозной һүрэгүүдэй бордам тэжээлтэй болохо ябадал хангаха юм. Эдэ бүхы имагтал малажалые хүгжүүлхэ бэшэ, харин адуу моридой шадал шэнээе дээшэлүүлжэ, колхозой хүдөө-ажалай шухала кампанинуудые түргэн дүүргэхэ арга олохо байна.

Манай артелиин членүүд нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэтэй гүнзэгыгөөр танилсажа байнхай. Тиихэ зуура, колхозникуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлые болзорһоо урид дүүргэжэ, полевой хүдэлмэринүүдые түргэн ба агротехническэ эрхим болзорнуудта шиидхэхэ, адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, шэнэ түлнүүдые нэгэшье хорогоогүйгөөр тэнжээхэ уялгануудые абаа.

А. ПОПОВ, Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ.

Хүдэлмэришэ моридой хүсые һайжаруулха

Хабарай тарилгые угтуулан хүдэлмэриин моридые эзэн бэһоор бэлэдхэжэ байһан колхозууд Зэграйн аймагта һаа бии. Дмитриевэй нэрэмжэтэ колхозой ... (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Пушкарев адуу моридой инспектор нүхэр Никитин) мори унаагай хойноһоо һайнаар харууһалжа байха юм. Энэ эхи хүдэлмэриин мори ажал хэдэг колхозникуудта даагдажа үгтэнхэй. Морид ... тарилгада һайн бэлэдхэхын тулада, тэдэ эрые ээлжээлэн амруулна. Турахa гүүд хүндэ хүдэлмэридэ ябадаггүй юм. Мори унаагайнь хүсэ шадал дунда ба дундаһаа дээшэ байна.

Адуу моридой харууһан нилээдгүй һайжаруулагдаа. Унаа бүхэн саг соогоо дэлүүлэгдэжэ уһалагдана. Моридой байра байдал ходо һаруул сэбэр сахигдадаг юм.

Хабарай тарилгын үедэ адуу моридой тэжээл таһалагдажа түсгаар хадгалагданхай.

Тэрэшэлэн «Сбор на СССР», «Улаан Эрхирэг», «СССР» колхозууд мори унаае хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэжэ байна. Тиигэбэшье, аймагай олон колхозууд адуу моридто эзэн бусаар хандаха ябадалые усадхаадүй байһаар. «Красный партизан» колхозой мори унаа бүри муу байдалда оронхой. Энэ олохон моридой ноорга, һээрынь ... байха юм. Гадна, хэдэн мори үхэтүрашаһан байна. Турахa гүүд ... хүндэ хүдэлмэридэ хэрэглэдэг юм. Адуу моридто эзэн бусаар хандаха ябадал колхозникуудай зүгһөө ходоодоо шахуу үзэгдэнэг байна. Моридые мүнөө болтор түсхаар хүнүүдэй харюусалгада тушаажа үгөөгүй байнаар. Тус колхозой правлениин түрүүлэгшэ Белых ба ахалагша мориной Бабинов гэгшэд мори унаада эзэн бусаар хандаха ябадалтай шангаар эмсэхэ хэдэггүй ба тэдэнние тобир тарган байлгахын түлөө тэмсэдэггүй заншалай.

«Красный опытник» артелиин (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гуревич) гүрэгэ гүүд колхоз зой ажалда ябахаһаа гадна, колхозникуудай үбһэ түлеэ ... хэ хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг байна юм. Гадна, гүүдые унаһан хүнүүд бүхэли үдэр соо унадаг, эдеэлүүлэлгэгүй байна. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой хүдэлмэришэ моридой хахадһаань олонхид туранхай.

Мори унаада эзэн бусаар хандажа байһан ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, Зэграйн зарим колхозууд ба хүтэлбэрилэгшэд болон аймагай ... хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө жүдхэхэ үхэр һайжаруулха тухай онто анхарал гүйдээрэһээ болоно. Иимэ харюусалгагүй ябадалые саашадаа тэсэжэ болохогүй байна. Юуб гэхэдэ, хабарай тарилгын ... хүдэлмэринүүд мори унаагай хүсэнөөр шиидхэгдэхэ байна. Тиимэ колхозник, моришон бүхэн унаае һайжаруулжа, атар тарган байлгахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо зэргэтэй. Тэрээнтэй хамта, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон зоотехническо ветеринарна мэргэжэлтэд мори унаае зүбөөр хэрэглэжэ, һайнаар харууһалха ябадал хаа-хаанагүй сахиха байна.

Б. ЦЫЖИПОВ.

Советскэ Доной колхозникуудай уряалаар

Түнхэнэй аймагай Кыренскэ сельсоветэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой членүүд Советскэ Доной колхозникуудай уряалые хүдэлдэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ согтойгоор оролсоһон байна. Тэрэнээшээр, тус колхозойхид тарилгада бэлэдхэлые хурдан темпээр ябуулжа байха юм.

30 плуг заһабарилха түсэбтэй байһан аад, 23-ые бэлэн болгоо. Тэрэшэлэн 36 борной, дүрбэн сеялкэ заһабарилагдаба. 104 хэһэг хомут тоногууд бэлэн болонхой. 40 морид амаралтада габигдаһан байна.

Тарянажалай нэгэдэхи бригада хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлые мартын 15-да дүүргэхэ уялга абаад, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые һайнаар бэелүүлхын тулада үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха, ... һөөхэ талаар колхозникуудай бэсрэсник эмхидхэһэн байха юм.

Ростовско колхозникуудай уряалаар социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон нэрэхи артелиин членүүд хабарай тарилгын хүдэлмэрине агротехническэ богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ дүүрэн аргатай болохо байна.

В. ЮРЬЕВ.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Мартын 5-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, мартын 5. (ТАСС). Энэ процесс дээрэ үмөөрэгшөөр хабаадагша немецкэ адвокадуудай нэгэн болохо доктор Ганс Маркс болбол Трибуналай анхаралые «Берлинер цейтунг» газетэ дээрэ тунхаглагдаһан «Үмөөрэгшэ» гэһэн гаршагтай бэшэгтэ хандуулһан байна гэжэ Трибуналай түрүүлэгшэ Лоуренс үглөөнэй заседани дээрэ мэдээсэбэ. Энэ бэшэг халаа СС-тэнние үмөөрэгшэ доктор Бабелл гэгшые халаалжа байха үедөө адвокат Марксын хэрэглэһэн гэршэһээ хоёр талаһаа асуулта хэхэ аргые эгээл эрид хурсаар шүүмжэлһэн байна.

Гэмнэгдэгшэ бүхэн үмөөрэгшөөр түлөөлэгдэхэ эрхэтэй ба энэ табигдаһан асуудал хуулижаруулагдаһан сүүдые ябуулха хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай гэжэ Трибунал тоолоно гэжэ тэмдэглээд. Германидахи Контрольно Соведые элэ дурсагдаһан баримтануудые мушхахые ба Трибуналда ёhотойгоор мэдээсэхые гуйһан байнаб гэжэ Лоуренс мэдээсэбэ.

Тиигээд Трибунал болбол гэршэнэрые дуудаха ба сүүдлүүлэгшэд Штрейхер, Функ, Шахт ба Дениц гэгшэдэй хэрэгүүд тушаа документнүүдые эрижэ абаха тухай асуудалые хаража үзэлгэдэ оробо.

Элэ бүхы асуудалнуудые хэлсэн үзөөд Трибуналай үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

Мартын 6-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, мартын 6 (ТАСС). Мартын 5-да Трибуналай үдэшын заседани болобогүй. Мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ хэлсэгдэхэ зүйлнүүдые түрүүлэгшэ Лоуренс гэгшын мэдээсэлээр нээгдэбэ.

Доктор Штамер болбол документнүүдые бэлэдхэхын тула ба бусад шалтагаануудай дээрэһээ тэрээндэ үшөө хэды шэнээн саг хэрэгтэй ба иимэһээ сүүдлүүлэгшэ Герингын хэрэгые четвергдэ үзэхэ гэжэ соносхоһоной ёһоор үзөөгүй һаа би ехэл баяр хүргэхэ байнаб гэһэн бэшэмэл мэдээсэл оруулаад байна гэжэ Лоуренс хэлэбэ. Энэдэ түрүүшынхиеэ үзэгдэхэ сүүдлүүлэгшын хэрэг али нэгэн бэрхэшээлтэй байжа болохо гэжэ Трибунал мэдэжэ байна. Документнүүдые эрижэ асарха ба гэршэнэрые дуудаха гэһэн эрилтэнүүдые тэдэнэй дуһан Трибуналда орохоһоо наана тэдэнние үзэхэгүй гэһэн Трибуналай соносхол үшөө хүсэндөө байха байна. Энэ халаа доктор Штамерта үлүү үшөө нэгэ үдэр үгэхэ бэзэ гэжэ хүлеэгдэнэ. Тэд, гэршэнэрые дуудаха гуйлтые үзэжэ дүүргэмсээр, сүүдлүүлэгшэ Герингын хэрэг ямаршье хойшолоологүйгөөр сүүдтэ үзэгдэжэ эхилхэ байна. Хэрэгүүдые сүүдтэ үзэлгые хойшолуулха гэһэн үмөөрэгшэдэй талаһаа оруулагдаһан ямаршье гуйлтанууд, ехэл яаралтай шухала ушарнуудһаа бэшэнь, энэ харгдахагүй юм гэжэ тон тодо байхые Трибунал хүсэнэ.

Тиигээд сүүдлүүлэгшэ гросс-адмирал Редерые үмөөрэгшэ адвокат Зиммер болбол гэршэнэрэй списогые уншажа, тэрэнние сүүдтэ дуудахые гуйна.

Сүүдлүүлэгшэ Ширах гэгшын хэрэгэй талаар гэршэнэрые дуудаха асуудалые шүүмжэлэн үзэлгөөр Трибуналай мартын 6-ай үглөөнэй заседани дүүрэнэ.

Мартын 6-ай үдэшын заседани

Трибуналай мартын 6-ай заседани дээрэ сүүдлүүлэгшэ Заукелиние үмөөрэгшэ адвокат Серватиус гэгшын үзүүлһэн гэршэнэрэй ба документнүүдэй список шүүмжэлэн үзэгдэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Трибунал болбол сүүдлүүлэгшэ Йодлиие үмөөрэгшэ адвокат Экснер гэгшын үзэмжэдэ табиһан гэршэнэрэй ба документнүүдэй список тухай хоёр талын һанамжые дуулаһан байна.

Үмөөрэгшэд ба гэмнэгшэдэй һанал бодомжонууд харагдан үзэгдэхэ байна гэжэ Трибуналай түрүүлэгшэ мэдээсээд, үглөөдэр болтор забһарлаа соносхобо.

Сирийскэ арад Египедэй арадтай һаналаа ниилэбэ

БЕЙРУТ, мартын 5. (ТАСС). Мартын 4-дэ бүхы сирийскэ городуудаар, Египедтэ англичануудай ябуулагада эсэргүү бурууушаалгын тэмдэг ба өөһэдынгөө сүлөөгэй түлөө гэрэнэй тэмсэлдэ Египедэй арадтай һаналаа ниилэһэнэй тэмдэг болон бүхы гадаадын сэрэгүүдые дүүрэн нүүлгэн гаргахын түлөө забастовко ябуулагдаһан ба демонстрацинууд болоһон байна. Гэхын хамта Египедтэхи һүүлэй событинуудта хохидол болоһодой дурасхаалда гашуудалай мүргэл болоһон байна. Бүхы магазинууд, һургуулинууд, албан газарнууд хаагдаһан байба. Дамаскда, арад зоной бүхы түлөөлэгшэдэй оролсоһон делегаци байгуулагдажа, тэрэнь халаа английска миссидэ орожо Египедтэхи Англиин политикада эсэргүүсэжэ бурууушааһан бэшэг барюулба. Энэ бэшэгэй буулгабаринууд гадаадын гүрэнүүдэй бүхы дипломатическа миссинүүдтэ дамжуулагдаһан байна.

Политическэ партинууд ба шажанай организацинууд манифестнүүдые тунхаглаба, тэдэнь халаа египетскэ арадай эрилтые дэмжэлсэбэ.

Испани тухай хамтаржа хэһэн англо-американо-французска мэдүүлгэ

ЛОНДОН, мартын 4. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулхань халаа, Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министерство болбол Испани тухай Франци, Англи ба США-гэй правительствонуудай хамтаржа гаргаһан мэдүүлгые тунхаглаба. Мэдүүлгэ соо хэлэгдэхэнь халаа: «Франциин, Нэгэдэмэл королевствын ба Америкын Холбоото Штадуудай правительствонууд мүнөө байгаа испанска правительство ба энэ журамда тэдэнэй хандажал байһан тухай һаналаа андалдаба. Испаниин засаг түрые генерал Франкогой барижа байгаа сагта, испанска арад болбол мүнөөнэй испанска хуули засагые тогтоохо ябадалда туһалһан германскэ нацизм ба итальянска фашизмые дараха ябадалые хамтарһан хүсөөрөө хангаһан дэлхэйн тиимэ оронуудтай үнэн сэдьхэлэй дүүрэн харилсаатай байхаби гэжэ найдажа шадахагүй гээшэ гэжэ тэдэнэр тоолобо».

Испаниин мүнөөнэй журам болбол испанска арадай эмхидхэхэ ба өөрынгөө политическэ хүсэлые хэлэхэ гэһэн туршалтада харша репрессивнэ хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байна гэхын хамта «патриотическа зоригтой ба либеральна бодолтой хүтэлбэрилхы испанецууд болбол Франко гэгшые тайбанаар зайлуулха, фалангые усадхаха ба сагзуурын гү, али шэлжэлтын правительство тогтоохо аргые һанаар оложо магад гэһэн этигэл элирхэйлэгдэнэ, тиихэлээ испанска арад болбол өөртөө дуратай засаг захиргаанай формо сүлөөтэйгөөр шэлэжэ абаха аргатай болохо ба өөһэдынгөө лидернүүдые һунгаха байна.

Политическэ амнисти, сүлэлгэдэ байһан испанецуудай бусажа ерэлгэ, суглаан ба политическэ организацинуудай сүлөөтэй байха ба бүгэдэнийтын сүлөөтэй һунгалта хангаха гэһэн элэ бүхы ябадал болбол тон шухала хэрэг болоно. Сагзуурын правительство болбол өөрынгөө элэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулаа һаа эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудаар тоологдожо, дэмжэлгэ абаха ёһотой».

Мэдүүлгэ соо заагдахадаа, «Франци Нэгэдэмэл королевство ба США-гэй правительствонуудай талаһаа мүнөө байгаа испанска засагтай дипломатическа харилсаатай байха гү, али болихо гү гэһэн асуудал болбол болжо байгаа событинууд дээрэһээ ба өөрынгөө хубиин эрхэ сүлөө хангаха тушаа испанска арадай гаргаһан хүсэлэлынь хараадаа абаһан хойно шиидхэгдэхэ байна.

Испани тухай англо-американо-французска мэдүүлгэ тушаа английска газетэнүүдэй тайлбаринууд

ЛОНДОН, мартын 5 (ТАСС). Испани тухай англо-американо-французска хамтарһан мэдүүлгые тайлбарилжа «Ньюс кроникл» гэжэ газетын бэшэхэнь халаа: энэ мэдүүлгэ болбол Франко гэгшын питалелиин ханын бутаран унахаар дуун шэнги тиимэ шаргүнөөр сууряатаха ёһотой гэжэ һанагдаһан байна. Тэрэнэй орондо гурбан турбачуул халаа һулахан дохёогоор андалдаба». Саашань газетын заахань халаа: «хамтарһан мэдүүлгэ болбол испанска арад халаа Гражданска дайнииие хэрэглэнгүйгөөр ямар нэгэн аргаар саг зуурын правительство байгуулха юм гэһэнһээ арайл ехээр өөрыгөө харуулна», «Мүнөөнэй хамтарһан мэдүүлгэ болбол гуурһаар үрбэгэнүүлһэнһөө ехэ бэшэ гэжэ өөрыгөө харуулна. Энэ һулахан номполой ёһоор дайнай үенүүд соо Франко болбол манай эблэршэгүй дайсан, тэрэ халаа Гитлер ба Муссолиниин (агентурань байһан тула) ханинь байһан ба тэрэ халаа дайнай эгээл шанга үе соо манай ород союзниттай байлдахаар «сэнхир дивизие» ябуулһан байгаа гэжэ хэн таабарилжа шадахаб».

«Ньюс кроникл» гэжэ газетын шэнжэлэлгэ бэшэхэдээ «Испаниин байдалтай ойро танил лондонско кругууд болбол мартын 4-эй үдэшэ һаналаа хэлэхэдээ хэрбээ шэнэ мэдүүлгэ болбол Испаниин хэрэгэй байдалда ямар нэгэн бэетэй харилсаатай байгаа халань, тэрээнние армейскэ, илангаяа монархическа генералнуудай Франко гэгшые сэбэрлэхэ ябадалынь һайшааһан шэдлэлтэй гэжэ үзэгдэхэ болоно» гэбэ.

Саашань шэнжэлэгшын заахань халаа: «...тиимэ дворцово революциар Испанида сүлөөтэй һунгуули ябуулха ба гражданска сүлөө һэргээхэ гэдэг тон һэжэглэлтэй хэрэг байжа магад».

«Йоркшир пост» гэжэ консервативна газетэ болбол гурбан правительствын мэдүүлгые һайшаана.

Уругвайда забастовочно хүдэлөөн

МОНТЕВИДЕО, мартын 5. (ТАСС). «Ла Маньяна» гэжэ газетын мэдээсэхэнь халаа, һаяхан мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй забастовко хэһэнтэй дашарамдуулан салин хүлэһэ заларуулха тухай Соведэй заседани болобо. Хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэд ба эзэд, тэрэшэлэн правительствын түлөөлэгшэдөөр бүрилдэһэн совет халаа Монтевидеодохи мяханай комбинадуудай бүхы хүдэлмэришэдэй салин хүлэһые дээшэлүүлхэ гэжэ шиидхэбэри гаргаба. Мүнөө хүдэлмэришэд болбол өөһэдынгөө дэбжүүлһэн бусад эрилтэнүүдые гүйсэдхэхые баалажа байна, тэдээн доторонь хамагай шухалань халаа мяханай комбинадуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдые һууридань бэхижүүлхэ ба хүдэлмэригүйшүүдтэ туһаламжа үгэхэ гэхэ мэтэ болоно.

Гэрэй тоосоон

Хабарай наратай
Дулаахан үглөөгүүр
Хараа шэ зэмэрһүү
Үбгэнэеэ,
Ажалдаа түрүү
Дори абдай
Арсаа тоосоо
Эхилбэ.

— Газаахи гэртэхиие
Хэн юр деэ,
Гартаа барижа
Байна юэ?
Хэнэй нэрээр
Алба валог,
Хэрэг саарһан
ерэнэ бэ?

Үбгэнэй нигэжэ
эхэ хэдэ,
Үргэ хэлээр
химэлхэдэ,
Дуулаад һамган
зүбшөөбэгүй,
Дуугай һуужа
өөхэн өөбэгүй.

— Хэнэй асарһан
бэлэн түлеэгээр,
Хэмнай галаа
түлидэг хаб?
Хэнэй нэрэдэ
ерэһэн татабари,
Хэмнай ходо
түлэдэг хаб?

Ганса үдэр
гэргээ байшоод,
Гахайгаа хэмнай
шашхуулааб?
Хэмнай аарсандаа
дабһаа үгөөд,
Тахядаа гэһэео
адхуулааб?

— Бэйза, һамган,
ба за — гэжэ
Байрадаа үбгэн
мэгдэнэ ха.
— Байхаһаа энтэш
һуунаб — гэжэ
Бадашажа һамган
тэбдэнэ ха.

— Тоосохо гэлеэл һаа
тоосолд од орхиб,
Тоолохо юумэ
намда бии!
Үнэн хуули
хубиншье урда,
Үбгэмни гэжэ
налыдархагүйб.
Хэмнэ ажалай
халуун үедэ,
Хаагуур хэбтээд
һажагшаб?

Хамаг зон соо
булта һаа түрүү
Хамтын отогто
оргшооб?

Хэмнай жэл соо
арайхан гэжэ,
Зуугаад үдэр
олонхолоб?
Улаан гугта
хэнэймнай бригада
Үрдшэ түрүү
ябанхаиб?
Габшагай шударга
хэнэймнай нэр
Газетэдэ ходо
гаранхаиб?
Хамтын суглаанда
залуу хэмнай,
Хараал зэмэ
абанхаиб?
— Бэйза һамган,
байза — гэжэ
Байрадаа үбгэн
мэгдэнэ ха.
— Байхаһаа энтэш
һуунаб — гэжэ
Бадашажа һамган
тэбдэнэ ха
— Тоосохо гэлсээл һаа
тоосолдо д орхиб,
Тоолохо юумэ
мүншэгүй.
Үнэн хуули
хубитыншье урда
Үбгэмни гэжэ
хайралхагүйб.

Һаахар дуутай
үбгэнэй зоригой
Һамганай шүүмжэлэлһээ
нугархада,
Шашаг тоосоое
шагнажа байһан,
Хүршэ һамгад
хүхилдэбэ.

Ганируу загаа
унтарһан үбгэнэй
Гараа үргэжэ
булигдахада,
Ээлжээтэ „атакада"
плажа гараһан,
Эхэнэрынь улам
шангарна.

Чимит ЦЫДЕНДА[illegible]

ОСОАВИАХИМ—УЛААН АРМИИН РЕЗЕРВ МҮН

Эсэгэ оронoo хамгаалгын агууехэ дайн байлдаан болбол Улаан Армида кадрые бэлэдхэжэ, фронтдо туһа хүргэхэ ба арад зониие агаарһаа добтолхо аюулһаа хамгаалха ябадалда һургажа, ажалшан арад бүхэниие өөрынгөө ба манай социалистическэ үмсые дайсадай агаарһаа добтолон орохо ябадалһаа хамгаалжа шадаха болгохо тон ехэ ба харюусалгатай зорилго манай һайн дуранай общество «Осоавиахимай» урда табяа.

Манай Эсэгэ ороной патриодууд болохо Бурят-Монголой осоавиахимайхид Эсэгэ оронойнгоо урдахи өөрынгөө нангин уялгануудые фронт ба тылдэшье дүүргэжэ шадаа.

Эсэгэ оронoo хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ манай республикын Осоавиахимай организацинууд Улаан Армиин дайшалхы зэргые хүсөөхын тула, 862 миномётчигууд, 1.488 гар пулемётчигууд, 285 станково пулемётчигууд, 833 автоматчигууд, 123 танк хюдагшад, 66 ворошиловска морин сэрэгшэд, 2160 санашад, 168 радистнууд ба 18.540 ворошиловска буудагшадые бэлэдхэһэн ба 1945 ондо манай республикын осоавиахимайхид танк бүтээлтын хэрэгтэ өөһэдынгөө нөөсэлһэн мүнгэнһөө 304.502 түхэриг сугладуулһанайнгаа түлөө илалтада зоригжуулагша нүхэр Сталинай баясхаланда хүртэһэн байха юм.

Дайнай жэлнүүдтэ 300.000 үлүүтэй хүн агаарһаа добтолхо аюулһаа хамгаалха ба агаарай хорондоо зайлуулха хэрэгтэ һургагдаһан байна.

Энэ ехэ ба нарин оролдолготой хүдэлмэри халаа партийна, советскэ ба комсомольско организацинуудай болон Осоавиахимай эдибхитэдэй хүсөөр хэгдэбэ гээшэ.

Осоавиахимай хүмүүжүүлһэн хүнүүд болбол фашистска булимтаргашадтай хүсэн тэмсэлдэ манай ороной нэрэ түрэ ба бэеэ дааһан байхын тула амиа һэеэ гамнангүй, советскэ газарай һээм бүхэниие хамгаалхын тула эрэлхэгээр байлдаһан байна. Урдань, Осоавиахимай БМАССР-эй Центральна Соведэй аэроклубай һурагша байһан суута летчик нүхэр Харитонов халаа Главнокомандованиин үгэһэн даалгабариие дүүргэн, немецкэ самолёдуудые хюдажа, баатарлиг ба эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө дээдэ хайра —Ленинэй ордендо хүртэһэн ба тэрээндэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон байна. 1943 ондо залуу комсомолец нүхэр Андреев Осоавиахимай БМАССР-эй Центральна Соведэй морито сэрэгшүүдэй клубта һуража морин сэрэгэй командир болжо гараад, немецкэ алуурщадтай зоримтойгоор байлдаһан байна. Энэ залуу боецын үбсүүндэ 4 правительственна хайра яларна. Урдань Осоавиахимай Городской районно Соведэй түрүүлэгшэ байһан артиллерист нүхэр Панушков Иван Николаевич болбол Балтикаһаа эхилээд Берлин хүртэр дайлалдаа. Тэрэнэй үбсүүндэ Улаан Одоной, Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай орденууд, «Баатаршалгын түлөө» гурбан медаль ба «Германиие илаһанай түлөө» медаль яларна. БМАССР-эй Центральна Соведэй хүдэлмэришэн байһан Иван Константинович Федосеев Улаан одоной орден ба илалтын медальда хүртэһэн юм.

Осоавиахимай буудалгын центрын начальник байһан нүхэр Леонид Георгиевич Третьяков, Улаан Одоной орден, «Баатаршалгын түлөө» медаль ба илалтын медаляар шагнагдаһан байха юм. Нүхэр Николай Иннокентьевич Бородин Улаан Одоной орден болон илалтын медаляар шагнагдаа Павел Антонович Рябов (Заводской райсоветэй түрүүлэгшэ) эрэлхэг ба баатар зоригтойгоор дайлалд һанайнгаа түлөө хоёр орден ба гурбан медаляар шагнагдаа. Манай республикын Осоавиахимай организацинуудай хүмүүжүүлһэн үдэн зуун иимэ хүнүүд баатарлигаар Эсэгэ оронойнгоо түлөө дайлалдаһан байха юм. Мүнөө Улаан Армиин зэргэһээ баатарлиг габьяа олоһон хэдэн олон сэрэгшүүд өөһэдынгөө коллективүүдтэ бусажа ерэхэдэнь, тэдэнние түйлай ехэ халуунаар угтажа, материальна туһаламж үзүүлдэг байна. Эдэнэр болбол энхэ амгалан ба зохёохы ажалдаа эдибхитэйгээр орожо, дайнай жэлнүүдтэ олоһон дүй дүршэлнүүдээ өөһэдынгөө коллективүүдтэ ба һуралсалай һалбаринуудта дамжуулан үгэдэг байна. Армиһаа табигдажа ерэһэн нүхэд Бородин, Третьяков гэгшэд фронт дээрэ хүдэлмэрилдэг ёһоороо, эрэлхэг зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Зүгөөр, дайн сэрэг дүүрээ, дайсан дарагдаа гээд сэрэгэй ба оборонын хүдэлмэриие болюулхада болохо юм гэжэ һанааһаа тон буруу, гайтай ба аюултай хэрэг болоно.

Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаан дээрэ нүхэр Сталин өөрынтөө хэлэһэн үгэ соо манай ороной сэрэгэй хүсэ шадалые бүхэжүүлхэ ябадал тухай тон эли тодоор зааһан байна. Энэ халаа оборонно хүдэлмэриие үндэһөөрынь шэнэдхэн табихые шухала байһаниие харуулна. Осоавиахимай эхин организацинуудые ударидаха ябадалые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэй. Хэрбээ, Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай үедэ кадрые бэлэдхэхэ талаар командирнуудаар ехэхэнээр дутаха ябадал бидэндэ тохёолдодог байгаа һаа, мүнөө Улаан Армиһаа табигдаһан дүршэлтэй командирнууд Осоавиахимай зэргэдэ бусажа байна. Тэдэнэр сэрэгэй эрдэмые шудалха хэрэгэй эрхим һайн хүтэлбэрилэгшэд ба һургагшанар болжо шадана. Энэ халаа манай практическа хүдэлмэри дээрэ үзэгдэжэ байха юм.

Республикын осоавиахимайхид Улаан Армиин 28-дахи жэлэй ойдо зорюулһан буудалгын мүрысөөндэ оролсожо, зарим аймагууд мүрысөөндэ һайн бэлэдхэл хэһэнээ харуулһан байгаа. Заиграйн аймагта гүрэнэй селекционно станциин коллективэй ба промбыткомбинадай командануд һайн бэлэдхэһэн байгаа һэн. Занетно буудалга дээрэ гүрэнэй селекционно станциин команда буудалгаар эрхим һайн жэшээ харуулжа 50 метрын газарта абажа болохо 500 очкоһоо 457 очко абаа. Нүхэд Громов ба Зубарев түс бүридөө 48—48 очко, нүхэд Болодин ба Баторов гэгшэд тус бүридөө 47—47 очко, нүхэд Содномов ба Аюшеев тус бүридөө 46—46 очко абабад Промбыткомбинадай команда абажа болохо 500 очкогой орондо 431 очко абаба. Энэ командаһаа һайн жэшээнүүдые харуулагшад гэхэдэ: нүхэд: Давыдов—47 очко, Борис Михалев—47 очко, Шейхудинов—46 очко, Тютрин ба Авчаренко гэгшэд 45—45 очко абаһан байнад. Осоавиахимай Центральна Соведэй буудалгын һуралсалай центр Галуута-Нуур станци дээрэ буудалгын кадрые бэлэдхэхэ талаар нилээд ехэхэн хүдэлмэри ябуулна Партийна ба советскэ организацинуудай, оборонно хүдэлмэриие хүтэлбэрилэгшэ ба эдибхитэ нүхэр Кирилловэй халуун хабаадалгатайгаар сэрэгэй эрдэмые шудалха ябадал эмхидхэгдэһэн ба 100 хүн хоёрдохи шатын ворошиловска буудагшад, 80 автоматчигууд ба 50 хүн танк хюдаха боецууд болгогдон амжалтатайгаар бэлэдхэгдэжэ байха юм Осоавиахимай Мухаршэбэрэй районой совет 70 хүниие буудалтын хэрэгтэ һургажа байна. Осоавиахимай Городской районой совет 105 хүниие нэгэдэхи шатын ворошиловска буудагшад, 15 хүниие станково пулемётчигууд ба бусад буудалгын мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ байха юм Заводской районой совет 42 ворошиловска буудагшад, 47 станково пулемётчигууд, 175 гар пулемётчигууд ба 85 танк хюдаха боецүүдые бэлэдхэжэ байна.

Осоавиахимай БМАССР-эй Центральна Соведэй дэргэдэ буудалгын спортивна клуб шэнээр эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ клубай дэргэдэ буудалгын гурбан команда, санашадай 5 команда байгуулагдажа эдэ командануд Улаан Армиин 28 жэл гүйсэһэнэй ойе ехэ дэбжэлтэтэй бэлэдхэл хэжэ угтаһан байгаа.

Зүгөөр, Улаан Армида кадр бэлэдхэхэ ябадалда эрхимээр хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ олонхи районой соведүүд ёһо тэдыгээр хабаадаһан байгаад.

Жэшээлхэдэ: Хэжэнгын районой (түрүүлэгшэнь нүхэр Ринчинов), Хойто Байгалай (түрүүлэгшэнь нүхэр Рябчиков), Баунтын (түрүүлэгшэнь нүхэр Золотухин), Бичурын (түрүүлэгшэнь нүхэр Авлеев) ба бусад оборонно хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха замаа үшөө оложо шадаагүй, муугаар хүдэлмэрилһэн зандаа. Энэ һанаагаа амарһан назагай ябадалаа дары усадхажа, оборонно хүдэлмэриие үндэһөөрынь шэнэдхэн байгуулха тон шухала болоно. Бүхы предприяти, эмхи зургаанууд, колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд дээрэ эхин организацинуудые байгуулжа, олонийтын дунда оборонно-ойлгуулламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха хойшолуулшагүй зорилгонууд мүнөө Осоавиахимай организацинуудай урда табигдаад байна гээшэ. Буудалгын спортивна хэрэгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, обществынгоо бүхы членүүд ба мүн буу барижа шадаха зониие буудалгын спортын һалбаринуудта хабаадуулжа, мэргээр буудажа һургаха, буудалгын һалбаринуудта һуража байһан хүнүүдые сэрэгэй жаяг заршамтай танилсуулжа, тэдэниие манай инаг Эхэ орондо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ тон шухала. Түлөөһэгүй лекторнууд ба элидхэлшэдые томилон олжо, хөөрэлдөө, элидхэл болон лекци хэхэ, сэрэгэй эрдэмдэ һураха тухай ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэхэ шухала. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, социалистическэ договорнуудай дүүргэлтые шалгажа, эрхим хүнүүдые урмашуулха ба түрүү ябагшадай дүй дүршэлые гээгдэжэ ябагшадта дамжуулан үгэжэ, эрхим шадабаритай оборонно кадр бэлэдхэхэ ябадалда түсгаар анхаралаа табиха тон шухала байна.

Бүхы оборонно хүдэлмэринүүдые эрхимээр дүүргэхын тула Осоавиахимай районой соведүүд партийна, советскэ, комсомольско организацинуудтай нягта холбоо байгуулха ба өөһэдынгөө эдибхитэдые бүрин элсүүлхэ, оборонно хүдэлмэридэ Эсэгэ оронoo хамгаалгын агууехэ дайнда ябагшадые хабаадуулжа, тэдэнэй энхэ амгалан үеын оршон байдалда Осоавиахимые Улаан Армиин бодото резерв болгохын тула хүдэлмэридөө эрид хубилалта гаргаха ябадалые түйлаха шухала болоно.

Д. КОЛМАКОВ. Осоавиахимай БМАССР-эй Центральна Соведэй түрүүлэгшэ.

Бурят-Монгол[illegible] колхозно театр[illegible]

СССР-эй Верховно Соведтэ [illegible] галтатай дашарамдуулжа Р[illegible]ска Колхозно театрын арти[illegible] оной январиин 15-һаа фе[illegible] болтор Гунхэнэй, Заиграй[illegible] ло-Кударын аймагуудаа [illegible] ябажа һунгагшадта хэдэн [illegible] ба зүжэг наада харуулһан [illegible]нөө үедэ колхозно театрын [illegible] ехэхэн ажал ябуулжа бай[illegible] колхозно театрын артистну[illegible]ниинь 1946 оной хабарай [illegible] үедэ Хориин, Хэжэнгын, [illegible] магай колхозуудаар ябажа [illegible] зүжэг наада, уран[illegible]а хана[illegible]дые харуулха ба арадай [illegible] байна.

Колхозно театрын эд[illegible] мартын 17-до гарахаяа бай[illegible]нууд РСФСР-эй габьяата а[illegible]ниновэй зохёоһон «Хоёр һ[illegible]ловай зохёоһон «Нэгэтэ [illegible] хоёр зүжэг, мүн ород хэл[illegible]ранай хиртэлгэ", «Гэрла[illegible] жэг ба кукольна зүжэг, Р[illegible]ьяата артист Гениновэй зох[illegible]шан», «Галуухан» гэжэ зү[illegible] цертнэ ехэ номернууд, ара[illegible] а танцанууд гэхэ мэтые [illegible]имэнүүд бэлэдхэл хэжэ [illegible]

Хоёрдохи бригадань [illegible] Илалтын үдэртэй дашарамд[illegible]ын, Сэлэнгын, Зэдын, За[illegible]маг ба Городок городоор [illegible] концерт, зүжэг наада хар[illegible]дай дуунуудые дуулахын [illegible]һарын 20-һоо хойшо гара[illegible] артистнууд Гольдоной зох[illegible] ноёдой бар[illegible]а", драматург[illegible] зохёоһон «Хабарай хүхэ[illegible] зүжэгүүдые ба ехэ програм[illegible]церт, арадай дуунууд, [illegible] бэлдэжэ байна.

Г. БАЛ[illegible]

Түсэбөө 300 проц[illegible]

Ярууны аймагай Воро[illegible]рэмжэгэ хүлөө-ажалай арте[illegible] барилгын бригада (бригад[illegible] Виноградова) нүхэр Ста[illegible]рюу болгон февралиин 2[illegible] квартал соо загаһа ба[illegible] 300 процент дүүргэбэ.

Л. Т[illegible]

Харюусалгата редактор[illegible] орлогшо Д. Л[illegible]

Редакци ба хэблэлэй газарай АДРЕС: г. Улан-Удэ; ул. Ленина 35 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной [illegible] и промышленности—7.89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.), объявлений 2-64 (2 зв.).

Н—00565. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.5[illegible]